

VIHTI Haimoo

Osayleiskaava-alueen (0560) arkeologinen inventointi 2023

**Tomi Kuljukka & Taika-Tuuli Kaivo
Timo Jussila**

Tilaaaja: Ramboll Finland Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartta.....	4
Kohdeluettelo	5
Inventointi.....	5
Lähteet	7
Yleiskuvia alueelta	8
Kiinteät muinaisjäännökset	9
13 VIHTI STENBACKA	9
17 VIHTI KIVIMÄKI	10
19 VIHTI KYTÖMÄKI	12
22 VIHTI SÖDERKULLA	13
23 VIHTI HAUKOJANKOSKI 1	15
24 VIHTI HAUKOJANKOSKI 2	18
Muu kulttuuriperintökohte	19
7 VIHTI LEVOINKOSKI	19
Löytöpaikat.....	22
14 VIHTI HAUKOJA	22
15 VIHTI HAIMOO	23
Muut kohteet	24
1 VIHTI MÖLKKI	24
2 VIHTI MÄKITIE.....	26
3 VIHTI MARJAMÄKI	28
4 VIHTI HIRSIMÄKI.....	30
5 VIHTI KOSKIMÄKI	32
6 VIHTI STENKULLA	34
8 VIHTI PÄIVÄLÄ	35
16 VIHTI RAJAMÄKI	38
18 VIHTI PÄIVÄLÄ 2	40
25 HAUKOJANKOSKI 3.....	42
Haimoon sahan alueen kohteet.....	44
9 VIHTI HAIMON SAHAN KONTTORI.....	46
10 VIHTI VIERTOLA	47
11 VIHTI JUSSILA (TÄHKES TORP).....	48
20 VIHTI KIRVELÄ (KIRFVELÄ TORP)	49
21 VIHTI KIRVELÄ 2.....	50

Kansikuva: Haukojankosken myllyn jäänteet, raportin kohde nro. 23 Vihti Haukojankoski.

Perustiedot

Alue: Noin 19,7 km² laajuinen Haimoon osayleiskaava-alue Vihdin kunnassa.

Tarkoitus: Selvittää kaavan suunnittelualueen muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset kulttuuriperintökohteet.

Maastotyö: 9–11.8, 14.8. ja 17.10.2023.

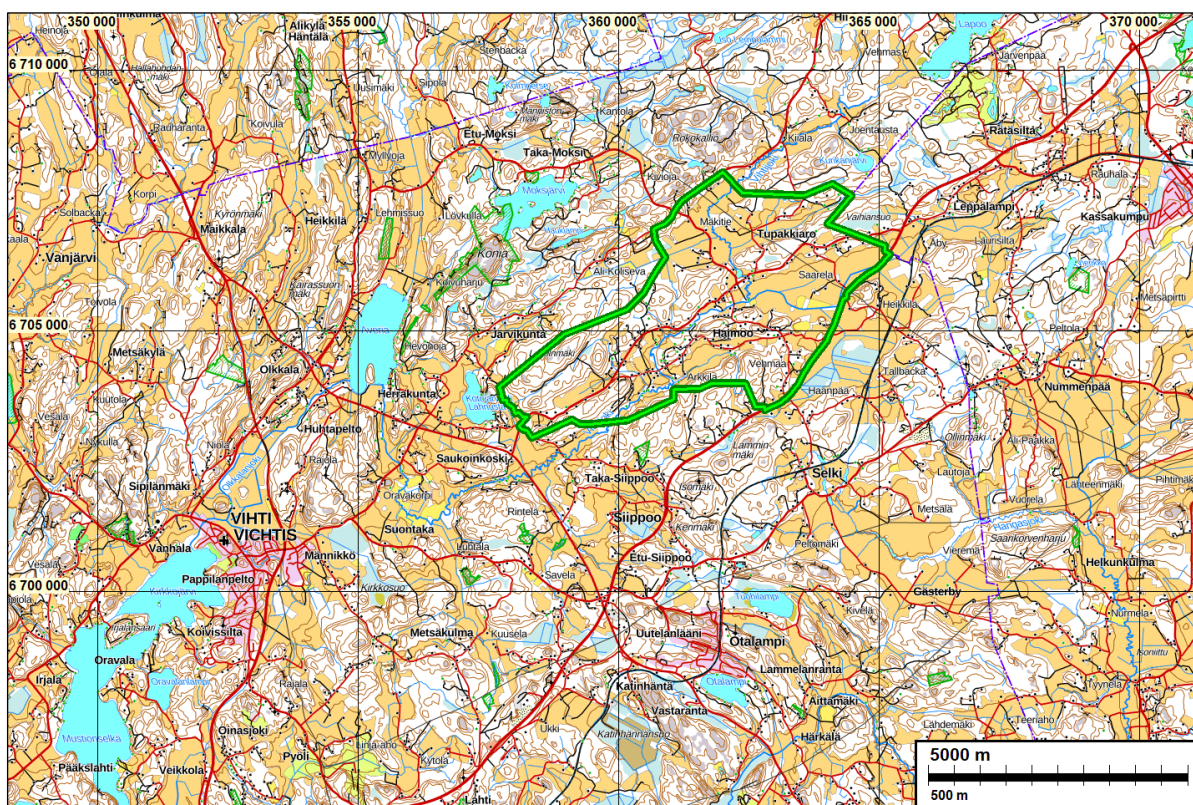
Tilaaja: Ramboll Finland Oy.

Tekijät: Maastotyö: Tomi Kuljukka. Valmistelu: Taika-Tuuli Kaivo, Raportti: Tomi Kuljukka ja Taika-Tuuli Kaivo. Työn ohjaus Timo Jussila.

Tulokset Kaava-alueelta tunnetaan nyt yhteensä seitsemän arkeologista suojelukohdetta. Näistä kuusi ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä (historiallisen ajan rajamerkkejä sekä padon ja myllyn rauniot) ja yksi arkeologinen muu kulttuuriperintökohde (historiallisen ajan kiviaita).

Lisäksi tunnetaan yksi historiallisen ajan mahdollinen muinaisjäännös: Haimoon sahaan liittyvä rakennus, joka sijaistee pellossa, jota ei voitu tarkastaa, sekä kaksi kivistä löytöpaikkaa.

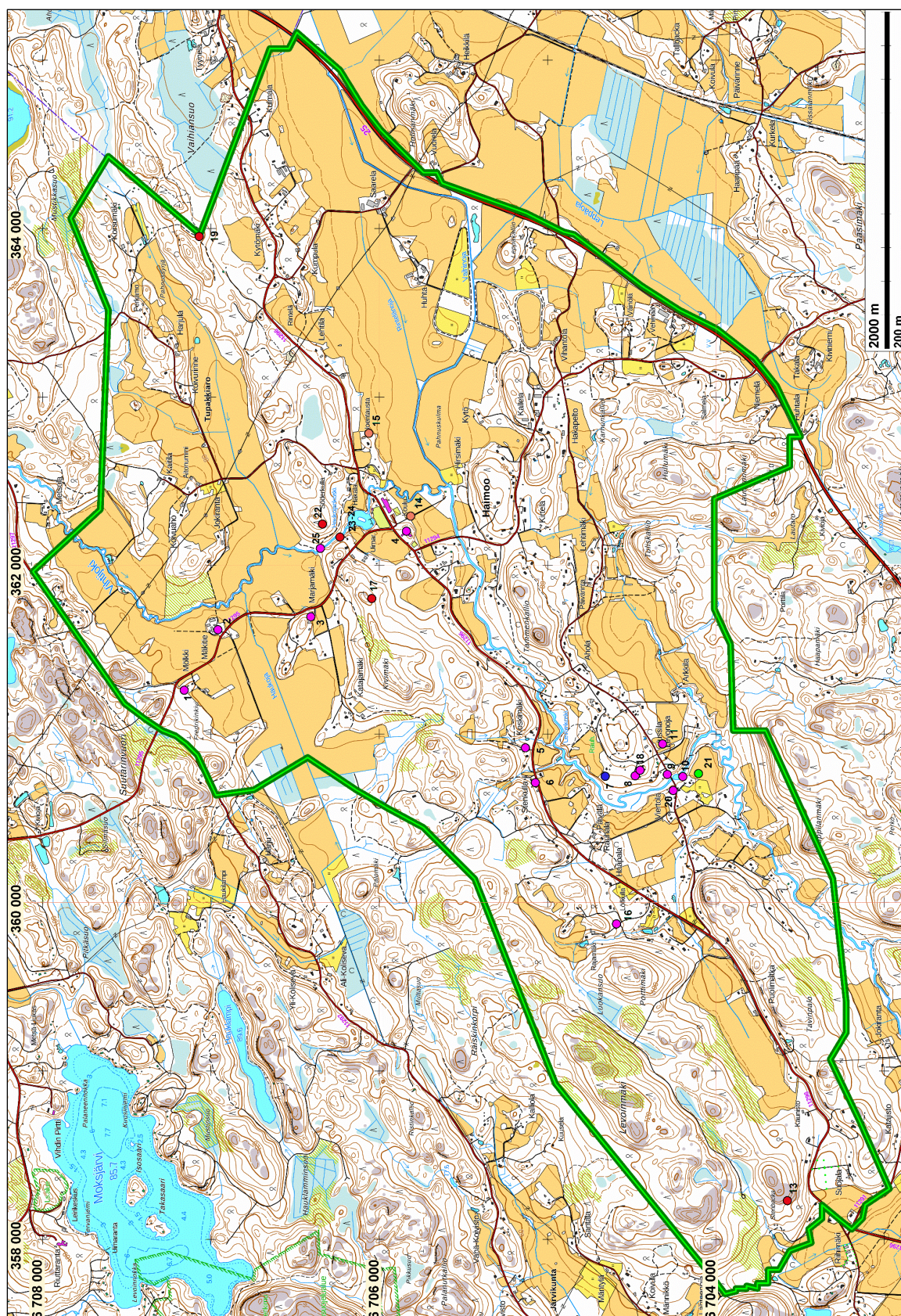
Lisäksi alueelta tunnetaan 14 kpl historiallisen ajan muuta arkeologista kohdetta, jotka eivät ole suojelukohteita. Niistä 10 on 1700-luvun torpan paikkoja, jotka edelleen käytössä, 1700-luvun lopun kartoille merkitty myllyn ja sahan paikka (Haimoon saha) sekä padon paikka jotka ovat arkeologisessa mielessä hävinneet, sekä sahan rakennusten paikka.

Sijaintikarta. Tutkimusalue rajattu vihreällä.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 08/2023, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 08/2023. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatusunusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Yleiskartta

Tutkimusalue rajattu vihreällä. Numerot ovat raportin kohdenumeroita. **Punaisella** kiinteät muinaisjään-
nökset (rajamerkkejä sekä mylly), **sinisellä** muu arkeologinen kulttuuriperintökohde (kiviainetta), **oranssilla**
kivikautiset löytöpaikat, **sinipunaisella** muut kohteet jotka ovat 1776-1805 kuninkaankartastosta paikan-
nettuja Muinaisjäänösrekisteriin mahdollisiksi muinaisjäänöksiksi merkittyjä torpanpaikkoja, jotka nyt
paikannettiin tarkasti ja todettiin että eivät ole muinaisjäänöksiä, **vihreällä** mahdollinen muinaisjäänös,
1700 luvun sahaan liittyvä rakennuksen paikka.

Kohdeluettelo

NRO	N	E	NIMI	AJOITUS	LAJI	TUNNUS
KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET (suojelukohteita)						
13	6703576	358231	Stenbacka	historiallinen	rajamerkki	uusi kohde
17	6706045	361805	Kivimäki	historiallinen	rajamerkki	uusi kohde
19	6707070	363954	Kytömäki	historiallinen	rajamerkki	uusi kohde
22	6706338	362247	Söderkulla	historiallinen	rajamerkki	uusi kohde
23	6706233	362166	Haukojankoski 1	historiallinen	mylly	uusi kohde
24	6706256	362165	Haukojankoski 2	historiallinen	pato	uusi kohde
MUU KULTTUURIPERINTÖKOHD (suojelukohteita)						
7	6704658	360750	Levoinkoski	historiallinen	kiviaita	1000036235
LÖYTÖPAIKAT (ei suojelukohteita)						
14	6705814	362294	Haukoja	kivikautinen	löytöpaikka	1000007663
15	6706062	362786	Haimoo	kivikautinen	löytöpaikka	1000007657
MUUT KOHTEET (ei suojelukohteita)						
1	6707159	361261	Mölkki	historiallinen	torppa	1000036166
2	6706959	361620	Mäkitie	historiallinen	torppa	1000036167
3	6706407	361697	Marjamäki	historiallinen	torppa	1000036168
4	6705839	362205	Hirsimäki	historiallinen	torppa	1000036169
5	6705132	360919	Koskimäki	historiallinen	torppa	1000036236
6	6705073	360712	Stenkulla	historiallinen	torppa	1000036235
8	6704480	360753	Päivälä	historiallinen	torppa	1000036238
9	6704289	360761	Haimon sahan konttori	historiallinen	rakennuspaikka	1000036241
10	6704197	360748	Viertola	historiallinen	vesimylly	1000036248
11	6704317	360942	Jussila	historiallinen	torppa	1000036239
16	6704591	359874	Rajamäki	historiallinen	torppa	uusi kohde
18	6704451	360786	Päivälä 2	moderni	asuinpaikka	uusi kohde
20	6704254	360666	Kirvelä	historiallinen	torppa	uusi kohde
25	6706350	362103	Haukojankoski 3	historiallinen	pato	uusi kohde
MAHDOLLINEN MUINAISJÄÄNNÖS (ei suojelukohde)						
21	6704104	360766	Kirvelä 2	historiallinen	rakennus	uusi kohde

Inventointi

Vihdin Haimoossa on tekeillä osayleiskaavoitus. Hankkeen kaava- ja YVA-konsultti Ramboll Finland Oy tilasi alueen arkeologisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Tomi Kuljukka teki inventoinnin maastotyön elokuussa ja tarkistusmatka lokakuussa 2023, työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

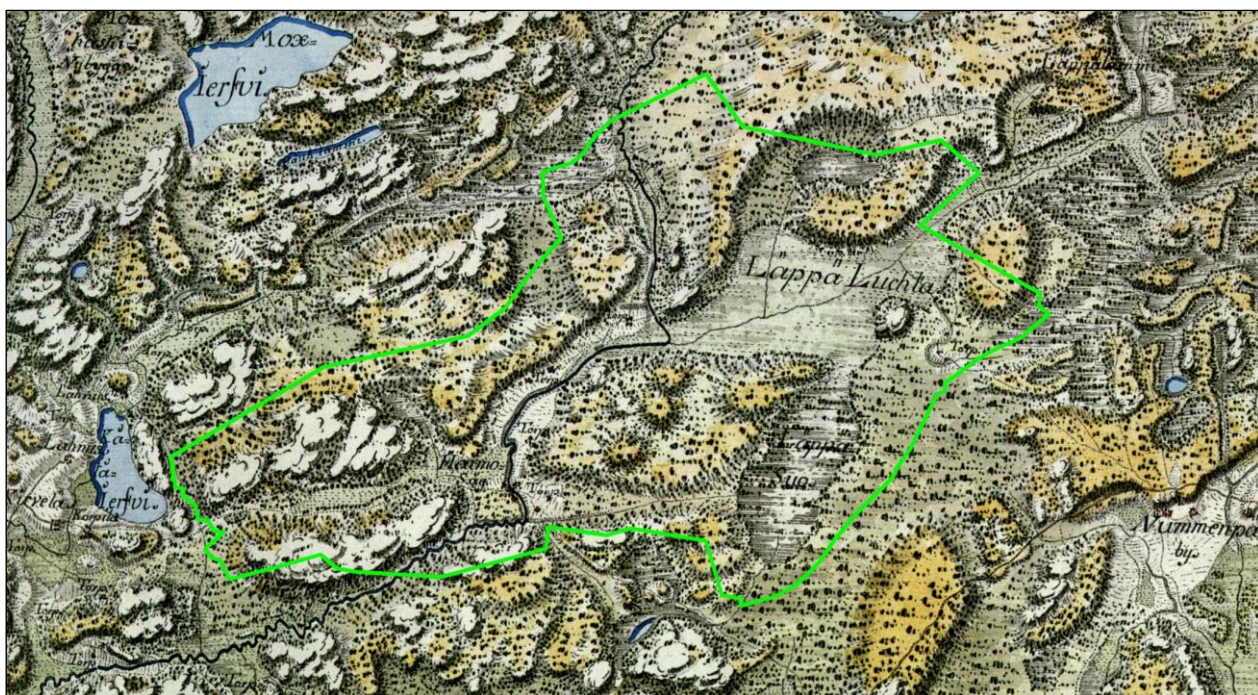
Tutkimusalue sijaitsee Vihdin Haimoossa n. 9 km päässä Vihdin kirkolta itäkoilliseen. Alueen laajuus on n. 1976 ha. Alueella ei tiettävästi ole tehty aiemmin nykyaikaista arkeologista inventointia.

Tutkimusalueesta valtaosa on peltoaluetta ja jyrkkäpiirteistä metsämaastoa. Alueen läpi kulkee Vihtijoki, jonka varrella suurin osa arkeologisista kohteista sijaitsee. Vihtijoki jakautuu Vaihinojaksi Haimoon koulun eteläpuolella. Alueen korkeustasot vaihtelevat 60 m mpy (esim. tutkimusalueen lounaisosa joen lähetyvillä) ja 130 m mpy (esim. Levoinmäen korkeimmat kohdat tutkimusalueen luoteisosassa). Alueen maaperä on Vihtihoen lähetyvillä savista. Hiekkamaata – hiekkaisista moreenia – on paikoin noin 80–90 m korkeustasoilla mm. Haimoon koulun lounaispuolella sekä koillispuolella Joentaustassa Haimoontien pohjoispuolella.

Muinainen Itämeri on ulottunut Vihtijokilaaksoon sen Ancyclusjärvivaiheen alkupuolella, joten periaatteessa jokilaaksossa (noin alle 65 m korkeustasoilla) voi sijaita varhaismesoliittista kivilautta. Alueella voi sijaita merenrannasta riippumatonta nuorakeramiikkaa joki- ja purovarsilla. Joki on myös ollut aina kulkuväylä, joten sen rannoilla voi periaatteessa sijaita eriaikaisia esihistoriallisia leiripaikkoja. Muinaisjärviä alueella ei näyttäisi – topografiaa tulkiten – sijainneen. Alueelta tunnetaan ennestään kaksi kiviesineen löytöpaikkaa, jotka molemmat ovat löytyneet Haimoon koulun lähetyviltä, lounais- ja koillispuolen pelloilta, Vihtijoen tuntumasta.

Tutkimusalue on kuulunut Vanhalan, Irjalan, Kirvelän ja Korppilan kyliin. Näiden kylien kylätontit tai talotontit ovat sijainneet alueen ulkopuolella ja alue on ollut kylien/talojen takamaita, jossa on 1700-luvun lopulla ollut vain torppia sekä Haimoon saha ja mylly.

Vuoden 1773 rajankäyntikartalla Haimoon myllyn ympäristössä on sijainnut neljä torppaa. Myllyn pohjoispuolella joen ylitse on kulkenut silta, josta tieyhteys on kulkenut länteen ja jatkanut Lahnustan järven eteläpuolta sekä koillisen suuntaan, jossa tie on kulkenut joen lähetyvillä. Samaiset tieyhteydet ovat Kuninkaankartallakin vähäisenä pisteviivatienä. Kuninkaankartalle 1796–1805 on alueelle merkitty seitsemän torppa-sanaa (merkintä voi kuvata yhtä tai useampaa torppaa). Muilta, tarkemmilta 1700 luvun lopun kartoilta alueelle paikantui kaikkiaan 11 torppaa. 1700 lukua nuorempiin torpanpaikkoihin ei nyt huomiota kiinnitetty.

Ote Kuninkaankartastosta johon tutkimusalueen raja on karkeasti piirretty päälle vihreällä.

Maastotyö

Maastotöiden valmisteluissa tarkastettiin Museoverkon karttapalvelussa olevaa Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta laadittua korkeusmallia, josta etsittiin arkeologisiin jäännöksiin viittaavia ilmiöitä ja maastonmuotoja. Siinä ei havaittu arkeologisesti erityisen mielenkiintoisia ilmiöitä. Valmistelussa tarkastettiin vanhoja kartoja, pääosin 1700-luvun lopun isojako- ja rajankäyntikarttoja, onko niihin merkitty taloja, torppia, kylärajoja ja myllyjä. 1700-luvun lopun ja 1800-luvun alun isojako- ja rajankäyntikartoilta paikannettiin tarkemmin Kuninkaankartalle merkityt torpat (ja myös sellaisia, joita ei oltu siihen merkitty) sekä kylien välisten rajojen kulmapisteitä sekä myllynpaikat. Kuninkaan kartastoa, 1840-luvun pitäjänkarttaa (jossa myöhempiä päällepiiroksia) sekä joitain 1800-1900 luvun tiluskarttoja sekä vanhoja peruskarttoja käytettiin vanhojen torppien ja muiden kohteiden paikannusapuna ja niiden maankäytön historian selvittämisessä.

Maastossa tutkimusalue tarkastettiin niiltä osin, mitkä katsottiin arkeologisesti mielenkiintoisiksi. Löytöpaikat sekä muinaisjäännösrekisterin mahdolliset muinaisjäännökset ja niiden lähiympäristö tarkastettiin. Niiden ympäristöön ja lähialueelle sopiviin kohtiin, sekä yleensäkin maastonkohtiin missä voisi sijaita maanalainen muinaisjäännös tehtiin koekuoppia. Maastotyön menetelmänä oli siis silmänvarainen havainnointi sekä (satunnainen) koekuopitus ja käsikairan pistot.

Muinaisjäännösrekisterin alueelle sijoittuvat mahdolliset muinaisjäännökset, jotka ovat kuninkaan-kartoilta karkeasti paikannettuja torppia, paikannettiin uudestaan tarkempien vanhojen karttojen avulla. Kahta lukuun ottamatta ne ovat olleet ”käytössä” eli asuttuja nykypäivään ja ovat edelleen. Yksi torpanpaikka on ensin kokonaan autioitunut mutta sen kohdalle on nykyaikana rakennettu uusi omakotitalo pihoineen, yksi torpanpaikka on nyt pellossa eikä kynnytyssä pellossa sen kohdalla havaittu pellon pinnassa eikä koekuopassa mitään vanhaan asutukseen viittaavaa. On ilmeistä, että torppien paikoilla ei ole säilynyt erotettavia ja ehjiä jälkiä paikkojen vanhimmasta, 1700 luvun tai varhaisemmasta asumisesta ja toiminnasta. Muinaisjäännösrekisterissä mahdollisina muinaisjäännöksinä olleet, karkeasti paikannetut torpanpaikat todettiin siis kaikki arkeologisessa mielessä tuhoutuneiksi tai mielenkiinnottomiksi ja ne määritettiin statukseltaan muiksi arkeologiseksi kohteiksi, jotka eivät ole suojelukohteita.

Tulos

Kaava-alueelta tunnetaan nyt yhteensä seitsemän arkeologista suojelukohdetta. Näistä kuusi ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä: historiallisen ajan rajamerkit [13 Vihti Stenbacka](#), [17 Vihti Kivimäki](#), [19 Vihti Kytömäki](#), [22 Vihti Söderkulla](#), historiallisen ajan pato [24 Vihti Haukojankoski 2](#) ja mylly [23 Vihti Haukojankoski](#) sekä yksi arkeologinen muu kulttuuriperintökohde: historiallisen ajan kiviäitä, [7 Vihti Levoinkoski](#).

Näiden lisäksi alueelta tunnetaan 14 historiallisen ajan muuta arkeologista kohdetta, jotka siis katsottiin arkeologisessa mielessä tuhoutuneiksi, ei suojelukohteiksi. Näistä muista kohteista yksi on myllyn/sahan paikka, yksi padon paikka ja loput 12 ovat 1700-luvun torppien tai Haimoon sahan rakennusten paikkoja. Lisäksi alueelta tunnetaan kaksi kivikautisen kiviesineen löytöpaikkaa, joiden paikannus on epäselvä eikä niihin näyttäisi liittyvän muinaisjäännöstä. Yksi 1700-luvun torpan paikka jäi mahdolliseksi muinaisjäännökseksi: [21 Kirvelä 2](#).

28.8.2023

Tomi Kuljukka & Taika-Tuuli Kaivo
Timo Jussila

Lähteet

- Alanen, T. ja Kepsu, S. 1989: Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805. SKS.
- Hammar, A. 1769. Vihtijärvi; Egokarta med beskrifning. Kansallisarkisto.
- Lindgrén, E. J. 1794. Wanhala; Ylöstalo rusthåll egokarta och delningsbeskrifning. Maanmittauslaitos.
- Lindgrén, J. F. 1805. Kirvelä och Korppila Egokarta med delnings- och rösebeskrifning. Maanmittauslaitos. Kansallisarkisto.
- Lindgren J. F. 1805. Separat förrättningskarta, storskifte, klyvning, Kirvelä by, Korppila by. Maanmittauslaitos. Edellisen konseptikarta, Maanmittauslaitoksen arkisto.
- Lindgrén, J. F. 1830–1831. Vihtijärvi; Karta öfver frälse hemmans åkrar och ängar med beskrifning. Kansallisarkisto.

Odelman, F. G. 1773. Kirvelä, Korppila och Lahnus Rågångskarta och beskrifning. Maanmittauslaitos.

Odelman, Fr. Gb. ja Lindgrén, E. J. 1778. Lahnus och Korppila åkrar med äng, Lahnus rusthålls Soponmaa utjord: karta jämte ego- och delningsbeskrifning. Kansallisarkisto.

Peruskartta 1957, 1963, 1972, 1984, 1990 & 1996. Lehti 2041 09. Maanmittauslaitos.

Pitäjänskartta 1840 (ja myöhempiä päällepiirroksia). Lehti 2041 09 Vihti. Kansallisarkisto.

Rydman, V. 1909. Kourla; Isojakokartta ja asiakirjat. Kansallisarkisto.

Rydman W. 1909. Wanhala Not 1–4, isojaontäydentämisestä Haimoon palstalla 1–4. Maanmittauslaitos.

Senaatin kartasto 1871. Lehti IX 27 [Vihti]. Kansallisarkisto.

Stenius, T. A. 1920. 3 osainen kartta yhdysviljelyksessä olevien Kirvelän ja Kauppilan yks. perintötilain no. 1 niistä tiluksista Wihdin kuntaa ja Uudenmaan lääniä. Kansallisarkisto.

Stenius, T. A. 1924. 2 osainen kartta Kirvelän per Tilan R.N.1 niistä tiluksista Kirvelän Yks. tilalla Wihdin kuntaa ja Uudenmaan lääniä. Kansallisarkisto.

Yleiskuvia alueelta

Vasemmalla. Viertolassa, Haimoon Myllytien eteläpuolella oleva peltoalue, kuvattu länteen. **Oikealla.** Levoinkosken ja Jussilan peltoalueen välissä olevia rakennuksia ja tenniskenttä Haimoon Myllytien eteläpuolella, kuvattu lounaaseen.

Vasemmalla. Viertolan tilakeskus, kuvattu Haimoon Myllytieltä pohjoiseen. **Oikealla.** Aholan piha-alue, kuvattu lounaaseen.

Vasemmalla. Saarelan tilakeskuksen pohjoispuoli, kuvattu Rinteläntieltä kaakkoon. **Oikealla.** Saarelan tilakeskuksen eteläpuoli, kuvattu Rinteläntieltä pohjoiseen.

Kiinteät muinaisjäännökset

13 VIHTI STENBACKA

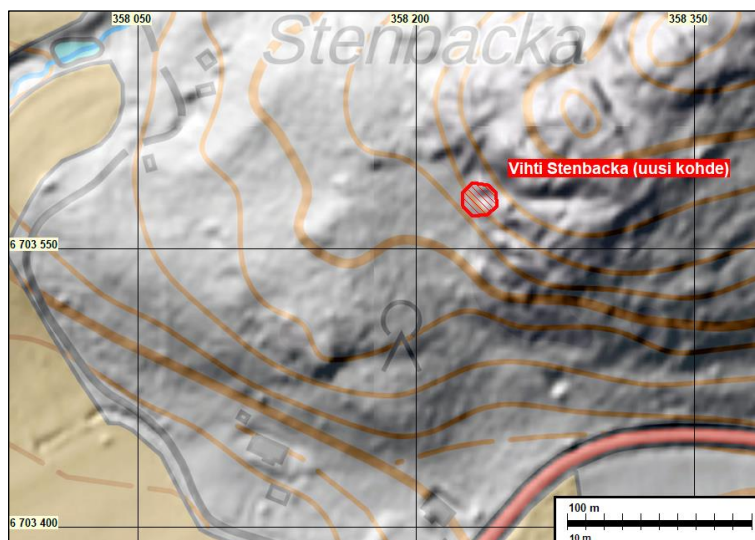
Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivirakenteet: rajamerkit

Koordin: N 6703576 E 358231 Z 85 m mpy

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 6,4 km koilliseen Stenbackassa kallion juurella.

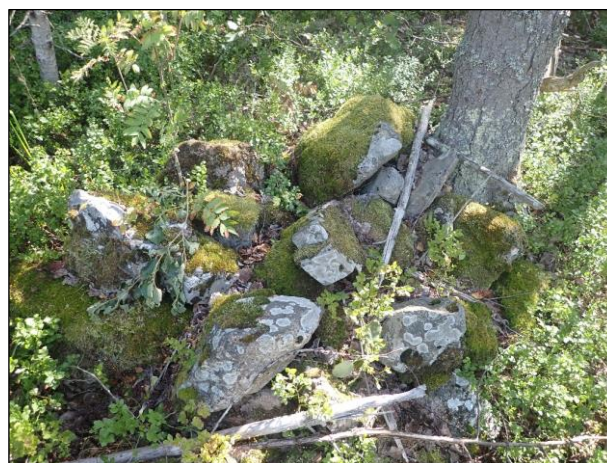
Kuljukka 2023: Sekametsässä 5 m korkean kallon länsijuurella sijaitsee 1.5 x 1 x 0.4 m kokoinen rajamerkki. Rajamerkin paikka näkyy sekä v. 1773 ja v. 1805–1826 laadituilla kartoilla, jossa se on Sikoinmäen ja Lahnuksen kylien välinen rajapiste. Raja on olemassa yhä 1900-luvun peruskartoilla sekä v. 2023 kiinteistöjaotuksessa. Kyseessä on Lahnuksen ja Korppilan kylien välisen rajan kulmapiste.

Kiinteä muinaisjäännös rajattu punaisella verkkokuviolla.

Rajapiste vanhoilla kartoilla. Vasemmalla ote v. 1773 rajankäyntikartasta, keskellä ote v. 1805–1826 isoja-kokartasta ja oikealla v. 1957 peruskartasta.

Vasemmalla. Stenbackan rajamerkki lapion kohdalla, kuvattu koilliseen. **Oikealla.** Stenbackan rajamerkki.

17 VIHTI KIVIMÄKI

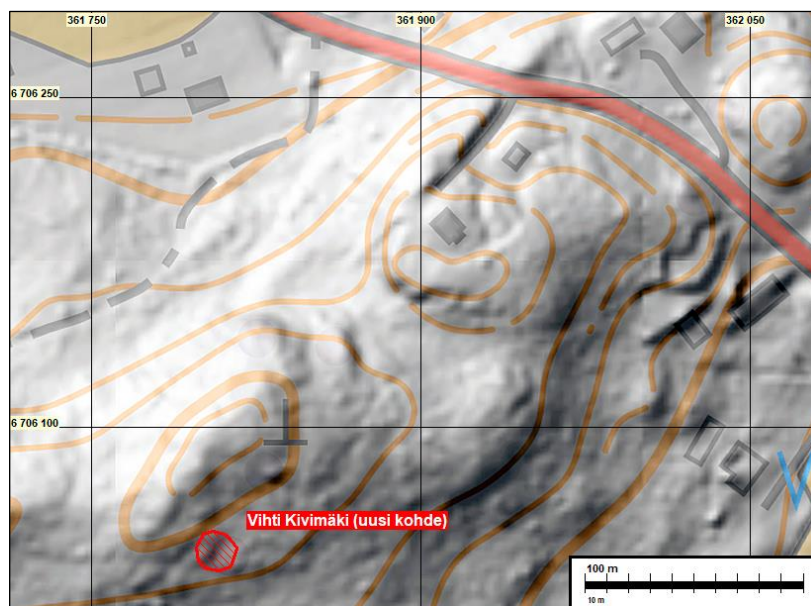
Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäänös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivrakenteet: rajamerkit

Koordin: N: 6706045 E: 361805 Z: 95 m mpy

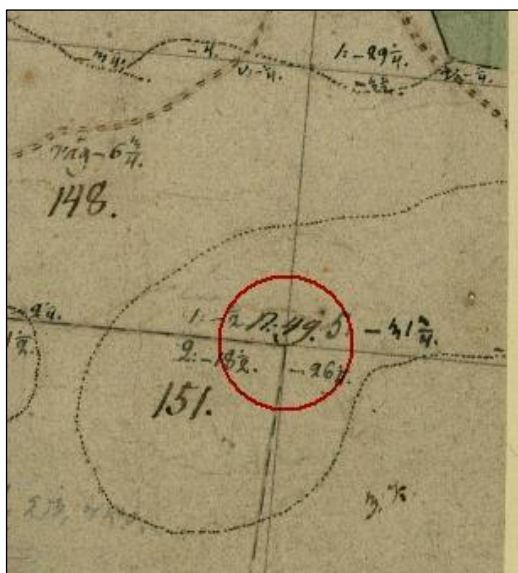
Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 10,5 km koilliseen Kivimäellä johtavasta polusta n. 120 m etelään olevan hakkuuaukean ja metsän rajalla.

Kuljukka 2023: Metsän ja hakkuuaukean rajalla on 1 x 1 x 0.5 m kokoinen rajamerkki, jossa on kaksi pystykiveä. Pystykivissä ei ollut tunnistettavaa numeroa. Raja on merkitty v. 1805 isojaon konseptikartalle ja se näkyy myös 1900-luvun peruskartoilla. Kyseessä on Korpelan ja Kirvelän kylien välisen rajan kulmapiste.

Kiinteä muinaisjäännös punaisella verkkokuvioilla.

Rajapiste vanhoilla kartoilla. Vasemmalla ote v. 1805 kartasta ja oikealla v. 1957 peruskartasta.

Vasemmalla. Kivimäen rajamerkki kuvan keskellä, kuvattu etelään. **Oikealla.** Rajamerkin pystykivi.

19 VIHTI KYTÖMÄKI

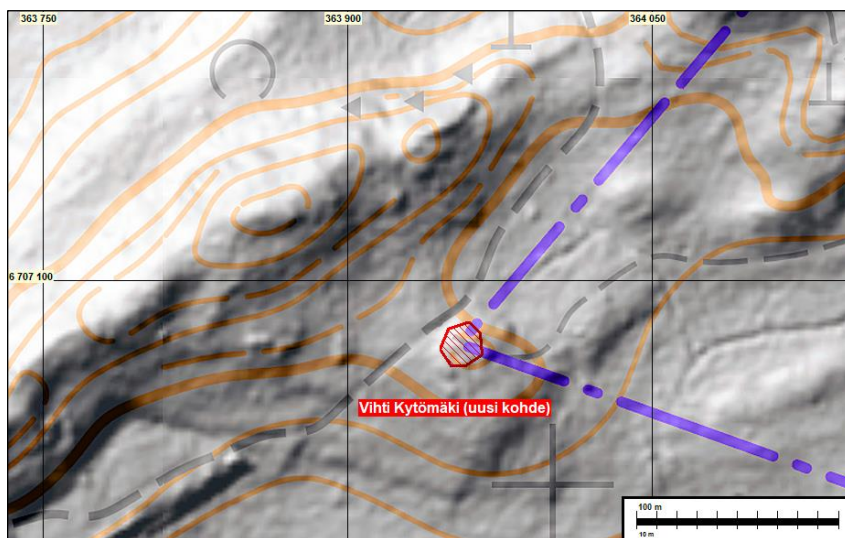
Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivirakenteet: rajamerkit

Koordin: N: 6707070 E: 363954 Z: 102,5 m mpy

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 13 km koilliseen metsäpolun varrella olevassa metsikössä.

Kuljukka 2023: Metsäpolun varrella sijaitsee 1.5 x 1.5 x 1 m kokoinen rajamerkki. Keskellä on pystykivi, johon on kaiverrettu symboli ”/”. Raja on merkitty v. 1840 pitäjänkartalle sekä 1900-luvun peruskartoille. Kyseessä on Vihdin Vihtijärven ja Vanhalan kylien sekä Nurmijärven Leppälammin kylän välinen rajapiste.

Kiinteä muinaisjäännös rajattu punaisella verkkokuviolla.

Rajapiste vanhoilla kartoilla. Vasemmalla ote v. 1840 pitäjänkartasta ja oikealla v. 1957 peruskartasta.

Vasemmalla. Rajamerkki lapion vieressä. Kuvattu kaakkoon. **Oikealla.** Pystykivessä oleva symboli.

22 VIHTI SÖDERKULLA

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäänös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivrakenteet: rajamerkit

Koordin: N: 6706338 E: 362247 Z: 97,5 m mpy

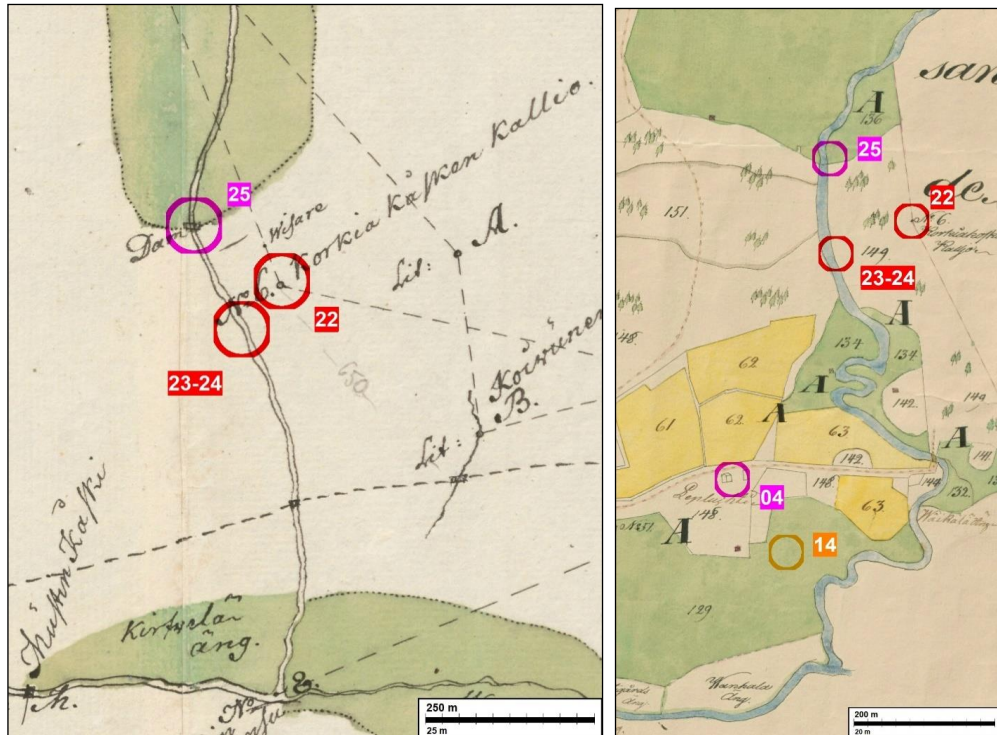
Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11 km koilliseen Söderkullan metsikössä, n. 110 m joen varrella olevalta historialliselta padolta koilliseen.

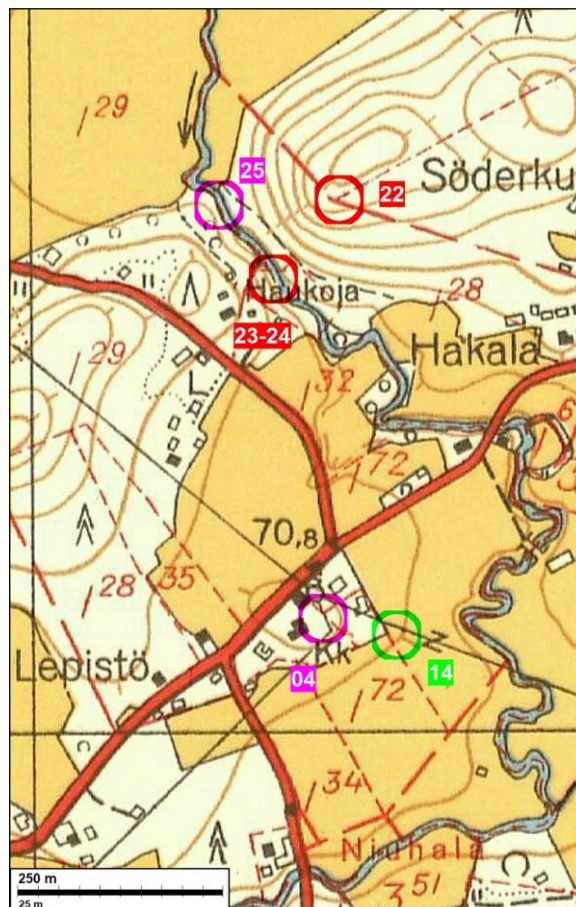
Kuljukka 2023: Haukojankoskesta n. 110 m koilliseen olevassa Söderkullan metsikössä sijaitsee mäen lakialueen lounaislaidalla n. 1.8 x 1.8 x 1.3 m kokoinen rajamerkki, jossa on pystykivi keskellä. Pystykivessä ei ollut havaittavia merkintöjä. Rajapiste on merkitty vuoden 1773 rajankäyntikartalle, jossa rajapisteen nimi on Korkia Kålkon Kallio. Kyseessä on Kirvelän ja Vihtijärven kylien välinen rajapiste.

Kiinteät muinaisjäänökset 22 Söderkulla (rajamerkki), 23 Haukojankoski 1 (mylly) sekä 24 Haukojankoski 2 (pato) rajattu kartalle punaisella. Muu kohde 25 Haukojankoski 3 (pato) purppuralla.

Rajapiste vanhoilla kartoilla. Vasemmalla ote v. 1773 rajankäyntikartasta ja oikealla v. 1805 kartasta. Ks kohdenumeroiden selitykset ylempää.

Ote vuoden 1957 peruskartalta. Kiinteät muinaisjäännökset 22 Söderkulla (rajamerkki), 23 Haukojankoski 1 (mylly) sekä 24 Haukojankoski 2 (pato) rajattu kartalle punaisella. Muut kohteet 4 Hirsimäki (torppa) ja 25 Haukojankoski 3 (pato) purppuralla. Kivikautinen löytöpaikka 14 Haukoja vihreällä.

Vasemmalla. Rajamerkki, kuvattu koilliseen. **Oikealla.** Rajamerkki lapion takana, kuvattu lounaaseen.

23 VIHTI HAUKOJANKOSKI 1

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäänös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: mylly

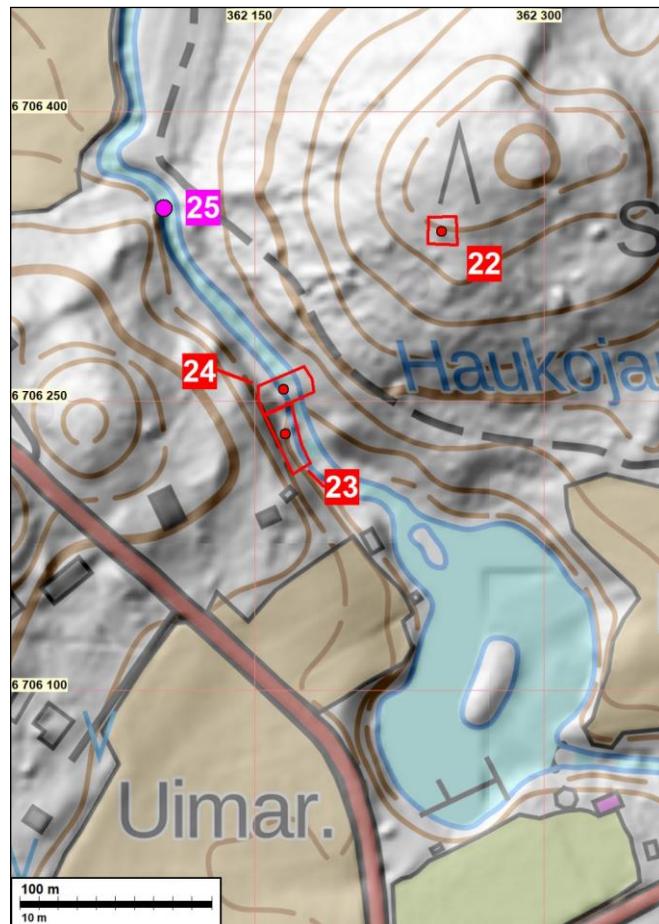
Koordin: N: 6706233 E: 362166 Z: 52,5 m mpy

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

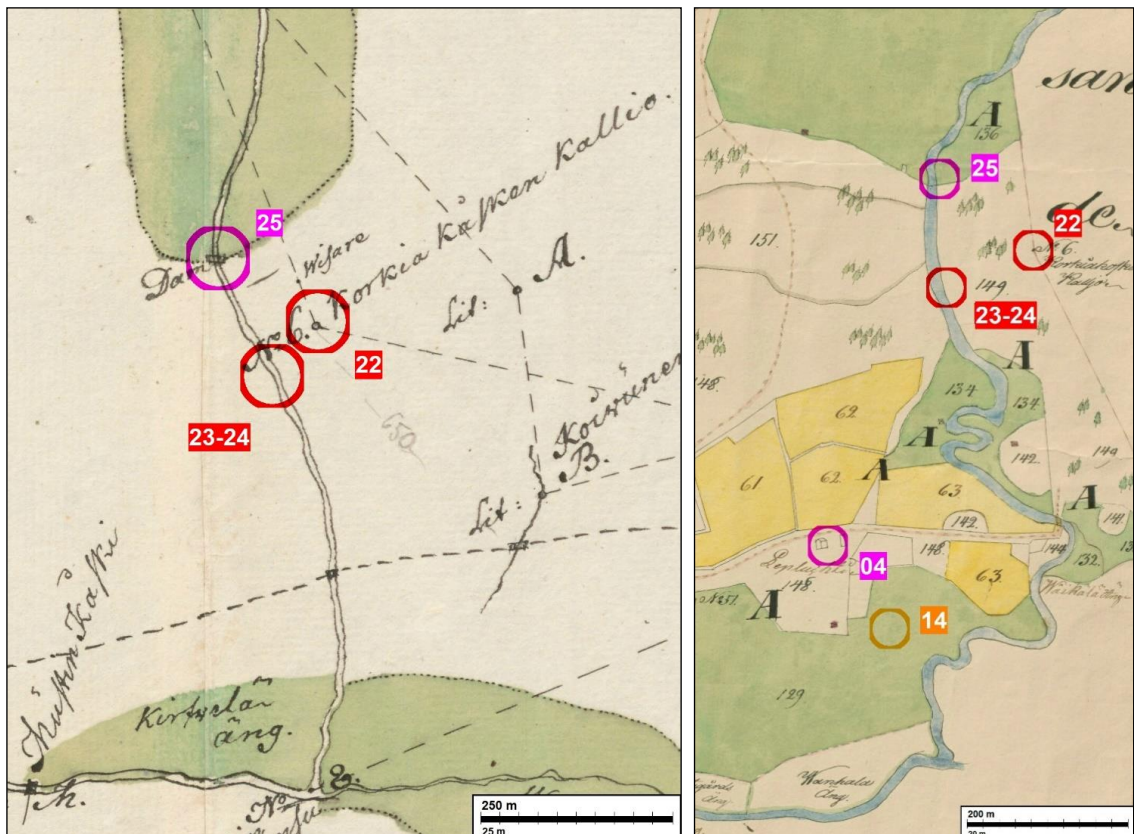
Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11 km koilliseen Haukojankoskessa ja sen lounaispuolen rannalla.

Kuljukka 2023: Haukojan koululta n. 300 m luoteeseen olevan Haukojankosken varrella on myllyrakennuksen jäänteet. Rakennus on n. 15 x 10 m kokoinen, jossa on 3–3.5 m korkeat suurista kivistä ladotut seinät. Rakennuksen sisällä sammalepeiton alla on nähtävissä seinärakenteita ja kaakkoiskulmassa matala n. 0.5–0.7 m korkea holvikaari. Rakennus on rakennettu jyrkänteen laidalle. Rakennetta ei löydy v.1773 rajankäyntikartalta, v. 1805 isojakokartalta, v. 1840 pitäjänkartalta tai v. 1871 senaatinkartalta.

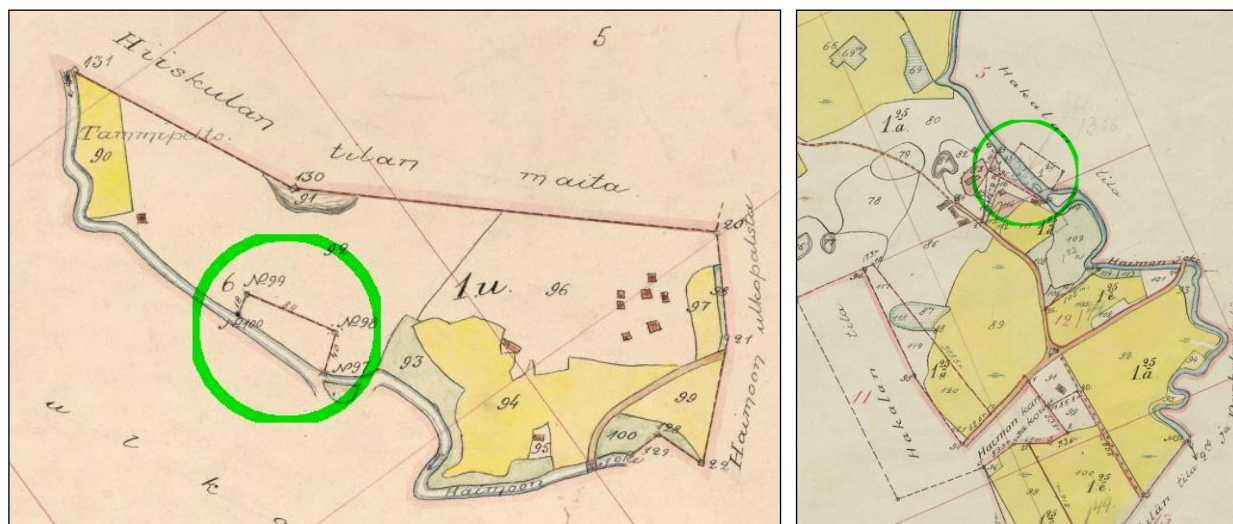
Rakennusjäännöksi sijaitsee Haukojan mylly nimisellä kiinteistöllä, joka on ollut olemassa ainakin jo 1920-luvun alussa, merkittynä Kirvelän ja Kauppilan tiluskartoille, joen molemmin puolin. Näille kartoille ei ole merkitty mylly -tilan rakennuksia, mutta viereisen Haukojan tilan rakennuksia on ollut Mylly -tilan pohjois- ja eteläpuolella aivan joen rannassa. 1957 peruskartalla ei ole myllyn rakennuksia. Em. karttojen perusteella Mylly ajoittuu 1800-luvun loppupuolen ja 1900 puolen välin väliselle ajanjaksolle. Haukojan mylly -kiinteistö on edelleenkin olemassa ja nyt havaitut rakenteet ovat sen sisällä.

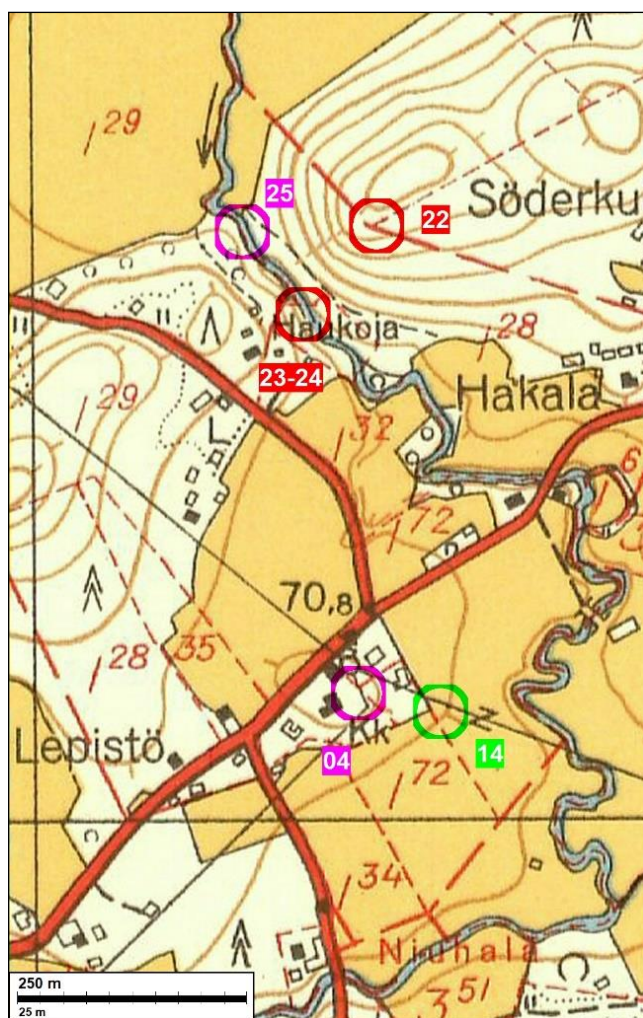
Muinaisjäännökset 22 Söderkulla (rajamerkki), 23 Haukojankoski 1 (mylly) sekä 24 Haukojankoski 2 (pato) rajattu kartalle punaisella. Muu kohde 25 Haukojankoski 3 (pato) purppuralla.

Vasemmalla ote v.1773 rajankäyntikartasta ja oikealla v. 1805 isojakokartasta. Kummassakaan paikalle ei ole merkitty mitään. Kts. kohdenumeroiden selitykset ylempää.

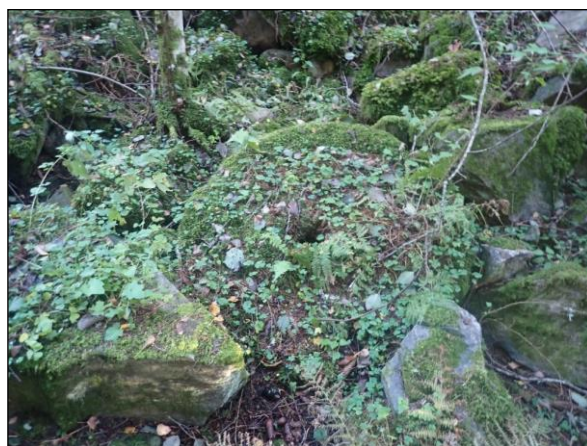
Otteita v. 1920 Kirvelän ja Korppilan tiluskartoilta, jossa Haukojan myllyn ja padon alue rajattu omaksi kiinteistöksi.

Ote vuoden 1957 peruskartalta. Kiinteät muinaisjäännökset 22 Söderkulla (rajamerkki), 23 Haukojankoski 1 (mylly) sekä 24 Haukojankoski 2 (pato) rajattu kartalle punaisella. Muut kohteet 4 Hirsimäki (torppa) ja 25 Haukojankoski 3 (pato) purppuralla. Kivikautinen löytöpaikka 14 Haukoja vihreällä.

Vasemmalla. Myllyrakennus kuvattu lounaaseen, kosken itärannalta. **Oikealla.** Myllyrakennus sisältä, jossa näkyy seinälinjoja.

Vasemmalla. Myllyrakenteen kaakkoiskulmassa oleva matala holvikaari. **Oikealla.** Myllyn sisällä oleva myllynkivi.

24 VIHTI HAUKOJANKOSKI 2

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: pato

Koordin: N: 6706256 E: 362165 Z: 52,5 m mpy

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11 km koilliseen Haukojankoskessa ja sen lounaispuolen rannalla.

Kuljukka 2023: Haukojan koululta n. 300 m luoteeseen olevassa Haukojankoskessa on padon jäänteet. Kivistä ladottu patorakenne on n. 15 m pitkä ja 2–4 m leveä, ja se on osittain tuhoutunut ainakin kahdesta kohtaa. Padosta n. 5 m metri etelään on myllyrakennuksen jäänteet.

Rakennetta ei löydy v.1773 rajankäyntikartalta, v. 1805 isojakokartalta, v. 1840 pitäjänkartalta, v. 1871 senaatinkartalta tai v. 1957 peruskartalta. Sijainnin perusteella pato liittyy mahdollisesti myllykohteeseen 23 Vihti Haukojankoski 1. Silloin pato

ajoittuu myllyn tavoin vanhojen karttojen perusteella 1800-luvun loppupuolen ja 1900 puolen välin ajanjaksolle.

Kohdekartta sekä vanhat kartat kohteen [23 Vihti Haukojankoski 1](#) kuvauksessa.

Vasemmalla. Pato kuvattuna yläjuoksulta etelään. **Oikealla.** Pato kuvattuna kosken itärannalta.

Vasemmalla. Patorakenne kosken itärannalla. **Oikealla.** Patorakenne, kuvattuna kosken länsirannalta itään.

Muu kulttuuriperintökohde

7 VIHTI LEVOINKOSKI

Mjtunnus: 1000036237
 Status: muu kulttuuriperintökohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäänös)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kivirakenteet; kiviaidat (aiemmin torpanpaikka)

Koordin: N 6704658 E 360750 (vanha koordinaattipiste: N 6704612 E 360797)

Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

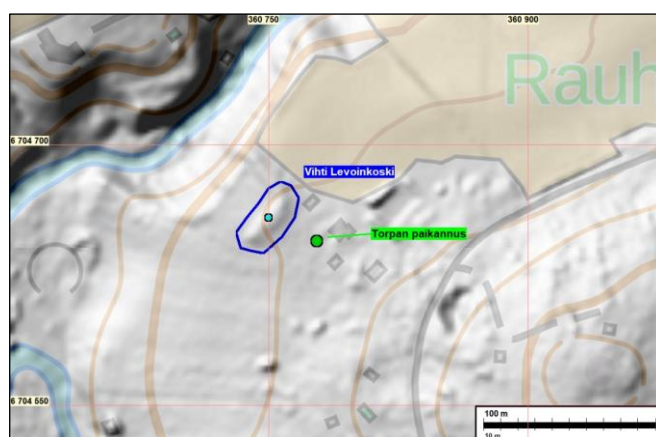
Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,2 km itään, omakotitalon pihan luoteisreunassa.

Huomiot: *Muinaisjäänösrekisteri:* Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023: Omakotitalon piha-alueen luoteisreunassa on n. 20 m pitkä kiviaitaa muistuttava rakenne n. 5 m leveässä maavallissa, joka on noin 0.5–1 m korkea. Kivirakenne on vaikea hahmottaa maastossa tiheän kasvillisuuden takia, ja se löytyikin talonomistajan tiedon perusteella. Kiviaita kulkee lounais-koillis suuntaisesti. Kivirakenne oli hyvin ladottua siltä osin, kun sitä oli näkyvissä.

Paikalle on merkittynä Juotela(s) / Joutelas torppa v. 1773 ja v. 1794 laadituilla kartoilla, 1776–1805 Kuninkaankartalla sekä v. 1840 laaditulla pitäjänkartalla (joka perustuu aiempiin karttoihin). Vuoden 1871 senaatinkartalla paikalla ei ole mitään, joten torppa on autioitunut vuosien 1840–1871 välillä tai aiemminkin koska pitäjänkartta perustuu oletettavasti 1794 karttoihin. Vuoden 1957 peruskartalla ja vuosien 1948 ja 1998 ilmakuvissa torpan ympäristö on peltoa. Torpanpaikka on nykyisin asutun omakotitalon pihalla. Jälkiä torpan varhaisimmista vaiheista on tuskin enää löydettävissä. Kiviaita saattaa liittyä historialliseen torpan paikkaan.

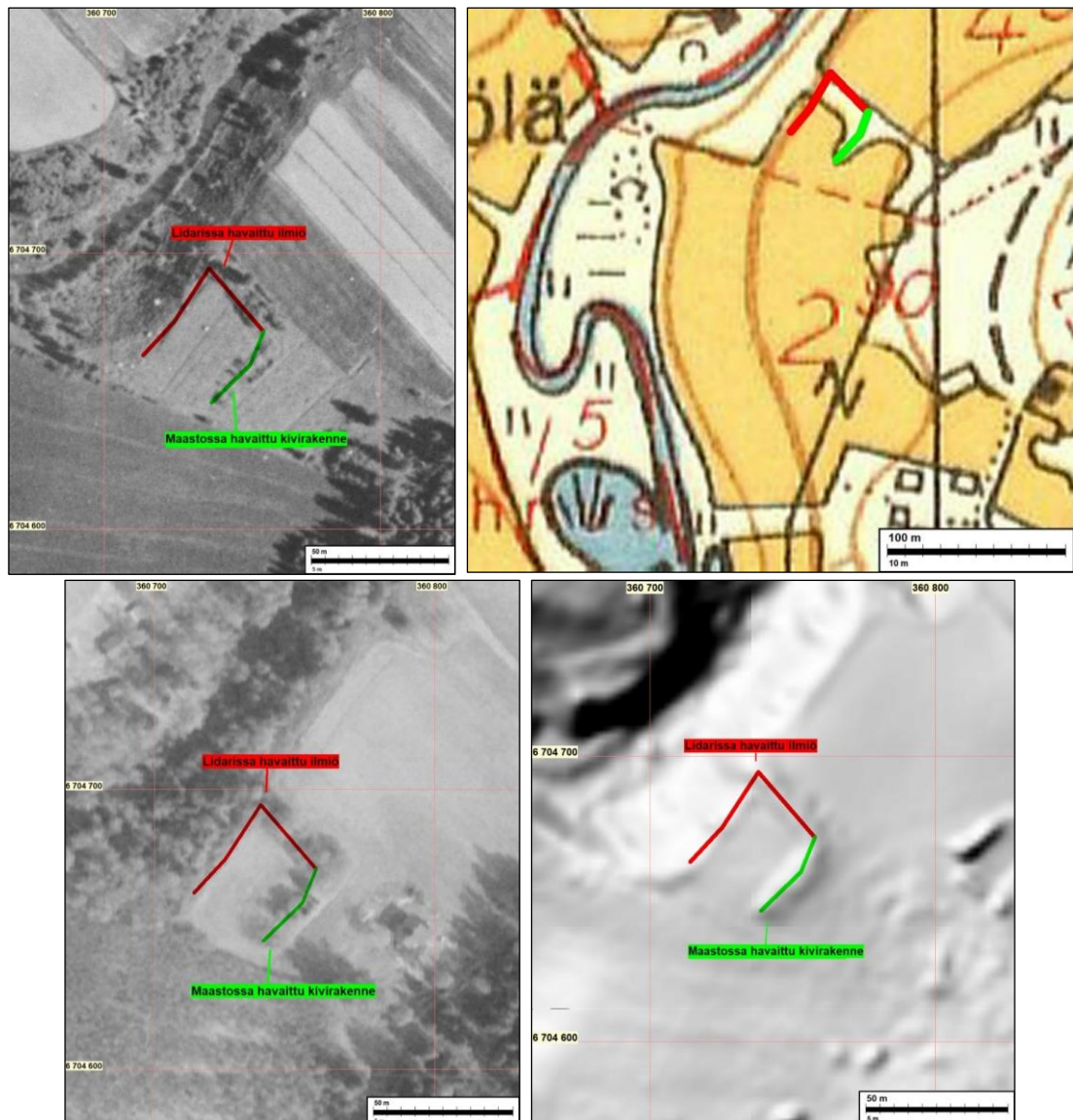
Muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste sekä kohteen status muutettu. Aiemmin mahdollisen muinaisjäännöksen (torpan) sijaintipiste oli kohteesta n. 70 m kaakkoon.

Kiviaita on rajattu sinisellä, vaaleansininen piste on maastossa havaitun kivirakenteen keskipiste. Vihreällä v. 1794 isojakokartan perusteella tehty torpan paikannus. Lidar-kuvassa rakenteen luoteispuolella näyttää jatkuvan vallimainen ilmiö. Ilmiö liittyy mitä todennäköisimmin 1900-luvun pellon raivaukseen (kts. alla)

Vasemmalla Juotela(s) / Joutelas torppa näkyy merkittynä v. 1773 kartalla. Oikealla, v. 1871 Senaatinkartalla, torppaa ei enää ole, joten se on autioitunut vuoteen 1871 mennessä. Karttojen asemoinnissa saattaa olla hieman epätarkkuutta.

Ylärivillä vasemmalla ote vuoden 1948 ilmakuvasta, oikealla vuoden 1954 peruskartta. Alarivillä vasemmalla vuoden 1998 ilmakekuva, oikealla nykypäivän lidarkuva. Lidarissa näkyvä vallimainen ilmiö piirretty on piirretty kartoille punaisella ja kivirakenne vihreällä. Ilmiön ja kivirakenteen kohdalla ei ole rakennuksia. Varsinkin ilmakuvien perusteella punaisella piirretty ilmiö näyttäisi myötäilevän pellon rajaa, joten se liittyyneen pellon raivaukseen.

Vasemmalla. Kivirakenne on metsänrajassa. Kuvattu luoteeseen. **Oikealla.** Huonosti erottuva kivirakenne.

Löytöpaikat**14 VIHTI HAUKOJA**

Mjtunnus: 1000007663
 Status: löytöpaikka
 Ajoitus: kivistä
 Laji: löytö: löytöpaikka

Koordin: N 6705814 E 362294 Z 67,5

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihtin kirkosta 11,0 km itään.

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Reikäkivi (KM 19360) on löytynyt toukokuussa 1973 Hai-moon kansakoulun viereiseltä tontilta, pellon pinnalta. Tarkastamaton löytöpaikka.

Kuljukka 2023: Löytötiedon tarkkuutta ei voitu nyt arvioida eikä sitä siis tiedetä, koska löytöluettelo on salattu. Oletetun löytöpisteen idän puoleisella pellolla maaperä on kyntökerroksen (30 cm) alla savimaata 50 cm asti ja lännen puolella olevan pellon ja metsän rajalla maaperä on kyntökerroksen (30 cm) alla hiekkamaata. Tuulenskaadoista, koe-kuopista eikä pellon ja metsän välisestä leikkauksesta havaittu viitteitä kivistä asuinpaikasta.

Kivistä asuinpaikka oranssilla.

Vasemmalla. Löytöpaikkapisteen länsipuolella oleva pelto, kuvattu lounaaseen. **Oikealla.** Löytöpaikkapisteen itäpuolella olevaa peltoa, kuvattu itään.

15 VIHTI HAIMOO

Mjtunnus: 1000007657
 Status: löytöpaikka
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö: löytöpaikka

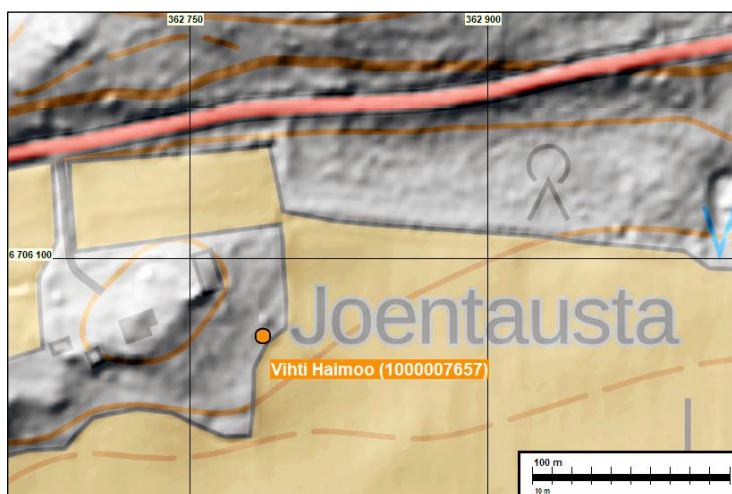
Koordin: N 6706062 E 362786 Z 75

Tutkijat: Kerttu Itkonen 1966 inventointi; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11,6 km itään.

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kourutaltoa (KM 11398) on löytynyt Haimoon kylästä.

Kuljukka 2023: Muinaisjäännösrekisteriin merkityn löytöpaikan perustetta ja tarkkuutta ei voitu nyt arvioida, koska löytöluettelo on salattu eikä Itkosen 1966 raportin karttaa löytynyt. Rekisterissä mainittu löytötieto viittaa karkeaan paikannukseen. Oletetun löytöpaikan ympäristö Haimoontien eteläpuolella on maaperältään savista, tien pohjoispuolella hiekkamaata. Maasto on suhteellisen jyrkkäpiirteistä. Tuulenskaadoista ja tieleikkauksista ei löytynyt viitteitä kivikautisesta asuinpaikasta.

Kivikautinen löytöpaikkakohde oranssilla.

Vasemmalla. Löytöpaikkapisteen länsipuolella oleva mäkinen hakkuualue, kuvattu lounaaseen tieltä. **Oikealla.** Löytöpaikkapisteen itäpuolella oleva hakkuualue, kuvattu kaakkoon.

Muut kohteet

1 VIHTI MÖLKKI

Mjtunnus: 1000036166

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6707159 E 361261 (aiempi koordinaattipiste: N 6707332 E 361295)

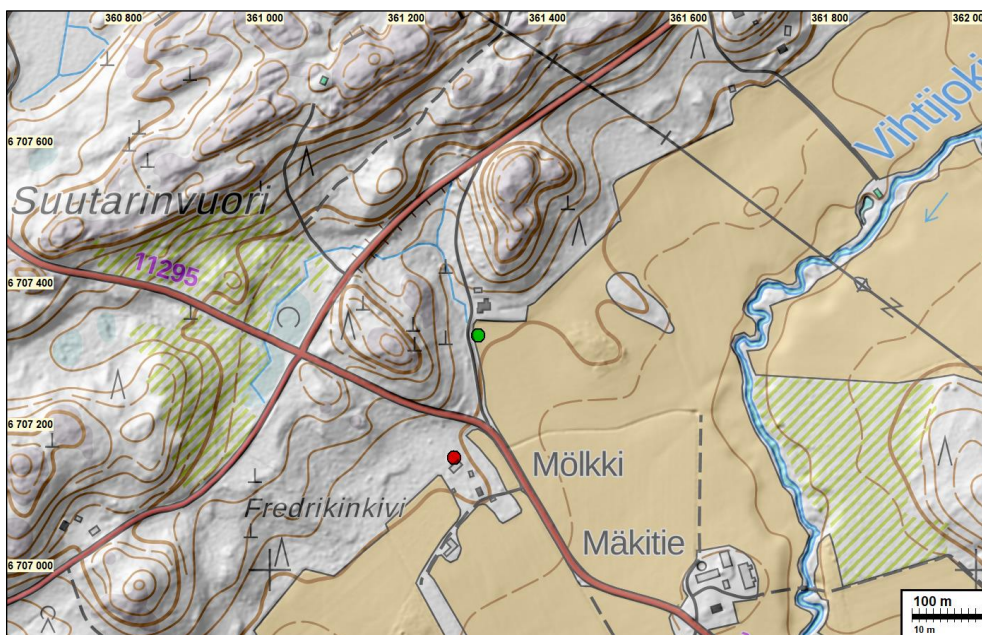
Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11 km koilliseen Mölkintie 177 varrella olevan rakennuksen eteläpuolella, lähellä pellon reunaa.

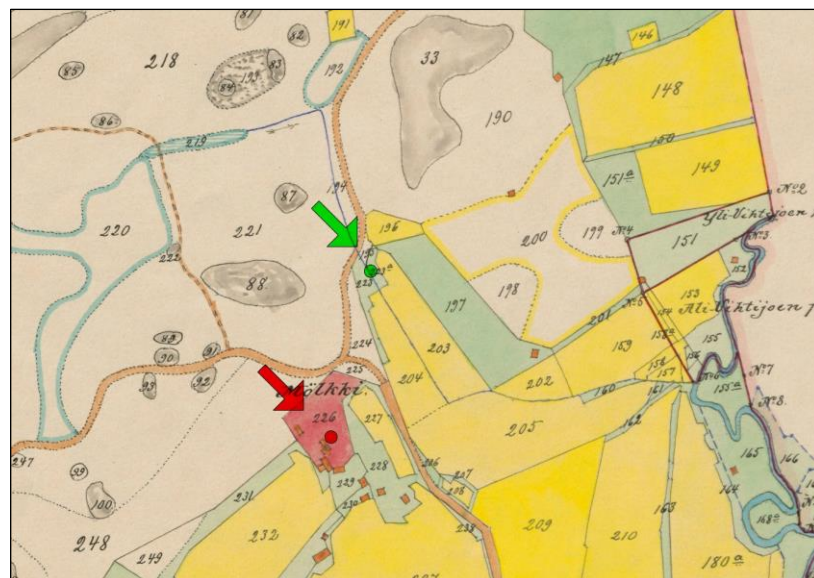
Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023 Torpan paikka on ollut aiemmin mahdollinen muinaisjäännös, jonka Ermala on paikantanut v. 1776–1805 laaditun kuninkaankartan perusteella Mölkin tilasta n. 200 m pohjoiseen. Oman tulkintamme mukaan Muinaisjäännösrekisteriin merkitty, kuninkaankartalta tehty paikannus on liian pohjoisessa ja todellisuudessa torppa sijoittuu nykyaikana autioituneen Mölkin tilan kohdalle (vrt. esim. kalliomuodostumia, tiestöä ja Vihtijokea, v. 1909 isojaon täydennyskarttaan). Torppa on Kourlan kylän mailla.

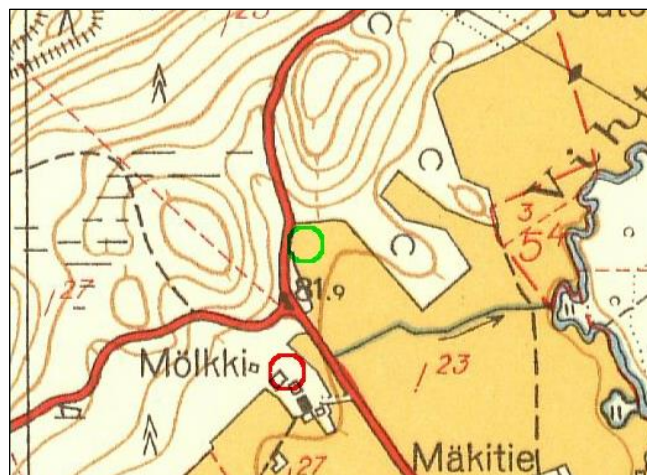
Tekemämme paikannuksen lähiympäristö tarkastettiin maastossa. Torpan paikalla on nykyajalle jatkunutta asutusta ja sen ympäristö oli vanhaa peltoa. Ermalan tekemän Muinaisjäännösrekisterissä ilmoitetun paikannuksen lähimaasto tarkastettiin varmuudeksi. Sieltä ei löytynyt viitteitä torpan paikasta.

Vihreän ympyrän kohdalla on kohteen Muinaisjäännösrekisteriin merkitty koordinaattipiste. Punaisella ympyrällä torpan korjattu paikannus.

Ylärivillä ote v. 1776–1805 kuninkaankartasta, jossa torpan paikka on ympyröity punaisella. Alarivillä ote v. 1909 Kourlan isojaon täydennyskartasta. Alkuperäinen Muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste vihreällä ja tässä inventoinnissa tehty 1700-luvun torpan paikannus punaisella.

Ote v. 1957 peruskartasta. Alkuperäinen Muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste vihreällä ja korjattu punaisella.

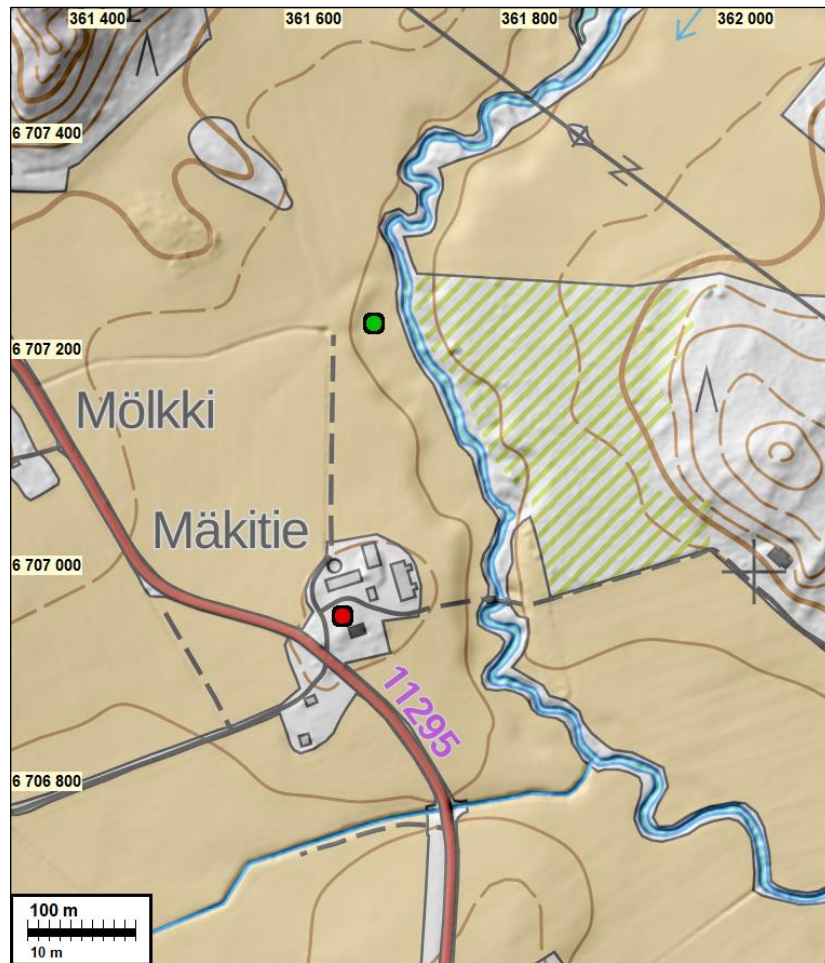

Hylättyjä rakennuksia ja peltoa Mäkkylän tilan alueella.

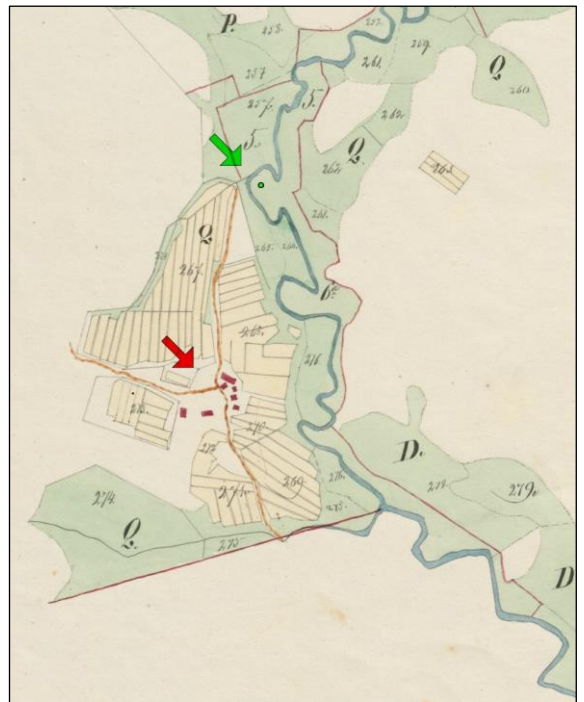
2 VIHTI MÄKITIE

- Mjtunnus: 1000036167
 Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka: torppa
- Koordin: N 6706959 E 361620 (aiemmin koordinaattipiste oli N 6707230 E 361649)
- Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi
- Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11,2 km koilliseen.
- Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).
- Kuljukka 2023: Torpan paikka on ollut aiemmin mahdollinen muinaisjäännös, jonka Ermala on paikantanut V. 1776–1805 laaditun kuninkaankartan perusteella Vihtijoen länsipuolelle. Tulkintamme mukaan torppa kuitenkin paikantuu tästä pisteestä n. 280 m etelään, Mäkitien tilan kohdalle (vrt. esim. v. 1830–31 karttaan sekä v. 1909 isojaon uudistuskarttaan). Torppa on Kourlan kylän mailla.

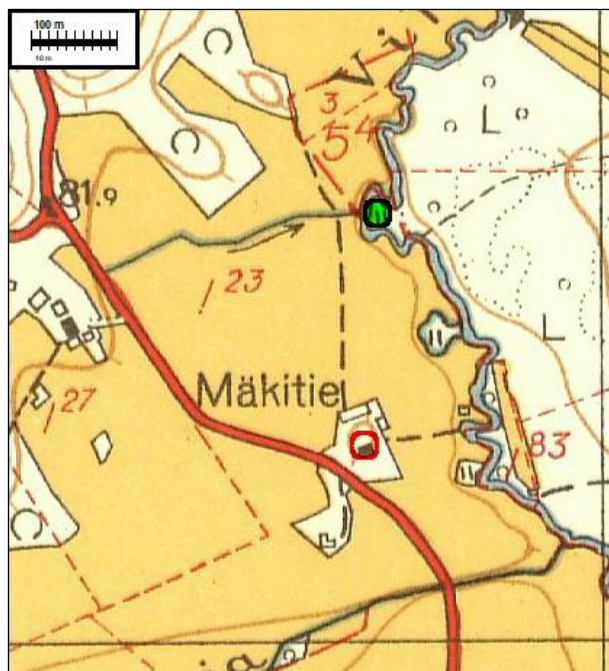
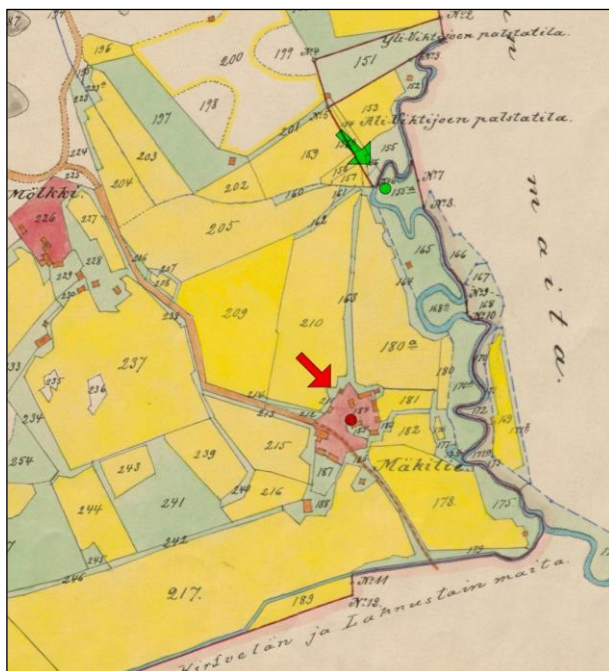
Mäkitien tilan ympäristö tarkistettiin maastossa. Torpan paikalla on nykyajalle jatkunut asutusta ja tunnistettavat jäljet vanhasta torpasta on mahdollisesti hävinneet Mäkitien nykytaloja rakennettaessa. Varmuudeksi tarkistimme myös Ermalan paikantaman koordinaattipisteen. Sen ympäristöstä ei havaittu merkkejä torpan paikasta.

Kohteen Muinaisjäännösrekisterissä ilmoitettu torpan paikka vihreällä ja korjattu punaisella.

Vasemmalla ote v. 1776–1805 kuninkaankartasta. Torpan paikka ympyröitynä punaisella. Oikealla ote v. 1830–1831 kartasta. Punaisella osoitettu rakennukset, johon meidän mielestämme myös Kuninkaankartan torppamerkintä viittaa. Vihreällä Muinaisjäännösrekisteriin merkitty torpan paikka.

Vasemmalla ote v. 1909 isojaon täydennyskartasta. Punaisella osoitettu rakennukset, johon meidän miehestämme myös Kuninkaankartan torppamerkintä viittaa. Vihreällä Muinaisjäännösrekisterin osoittama paikka. Oikealla ote v. 1957 peruskartasta. Punaisella ympyrällä korjatun paikannuksen koordinaattipiste ja vihreällä ympyrällä Muinaisjäännösrekisteriin merkitty torpan paikka.

Vasemmalla. Mäkitien tilakeskus kuvan oikealla. Kuvattu Mölkintieltä kaakkoon. **Oikealla.** Mäkitien tilakeskus kuvattuna Vihtijoen itäpuolelta.

3 VIHTI MARJAMÄKI

Mjtunnus: 1000036168

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

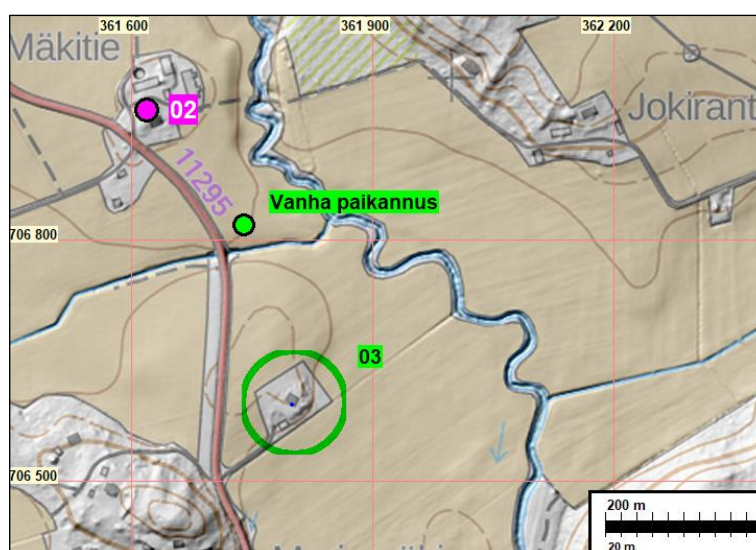
Koordin: N 6706593 E 361801 (vanha koordinaattipiste: N 6706826 E 361697)

Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

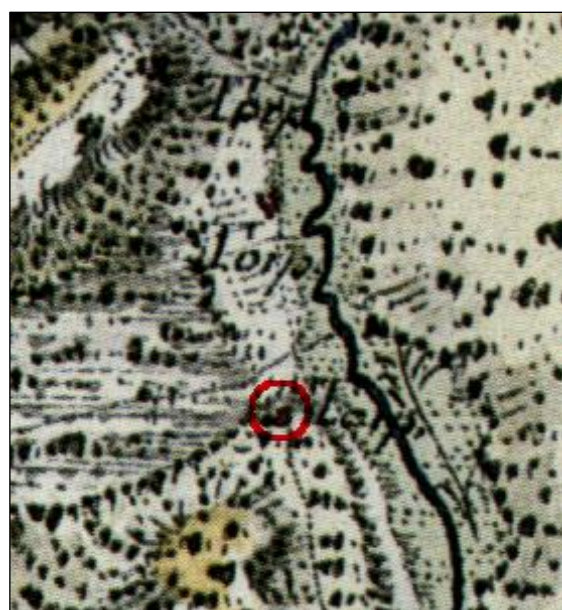
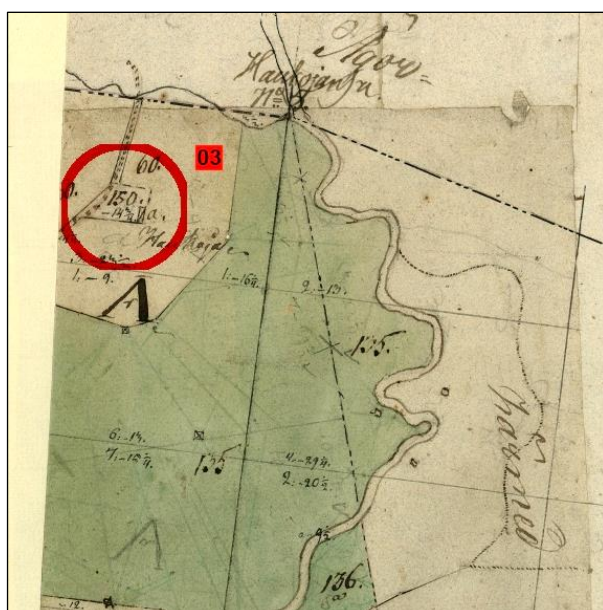
Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 11,0 km koilliseen.

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

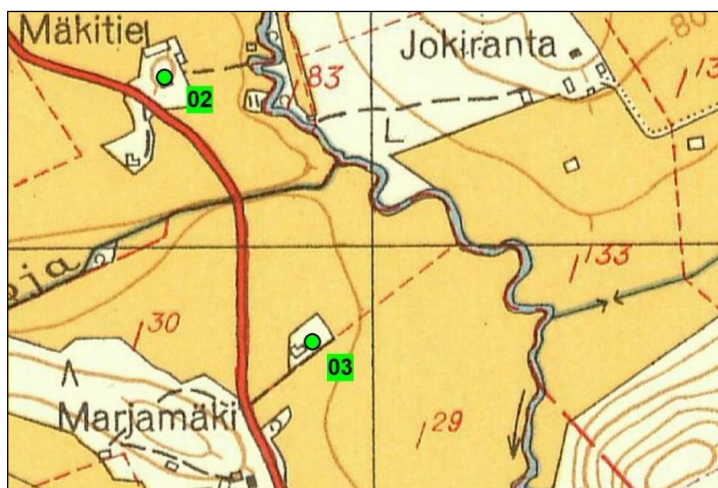
Kuljukka 2023: Torpan paikka on ollut aiemmin mahdollinen muinaisjäännös, jonka Ermala on paikantanut v. 1776–1805 laaditun kuninkaankartan perusteella Haukojan pohjoispuolelle. Vuoden 1805 isojaon konseptikartalla on Haukojan eteläpuolella ja padon luoteispuolella olevalla peltosaarekkeella torppaan tms. viittaavia merkintöjä ja paikka on lisäksi nimetty (Haukoja), eikä missään muualla lähialueella ole torppaan viittaavia merkintöjä. Oletettavasti siis kuninkaankartan torpan sijainti on sama kuin v. 1805 konseptikartan merkintä. Tulkintamme mukaan Marjamäen torpan paikka paikantuu tähän kohtaan. Paikalla on v. 1957 peruskartalla ulkorakennus ja nykyisin talo. Torppa on Kirvelän kylän mailla.

Torpan korjattu koordinaattipiste vihreän ympyrän sisällä ja Muinaisjäännösrekisteriin merkitty sen pohjoispuolella. Kohteesta pohjoiseen sijaitsee torppa 2 Mäkitie.

Vasemmalla ote v. 1805 isojaon konseptikartalta. Torpan paikka ojan eteläpuolella peltosaarekkeella, joka näkyy edelleen peltokuviossa. Oikealla ote v. 1776–1805 kuninkaankartasta. Torpan paikka ympyröitynä punaisella ojan eteläpuolella.

Ote v. 1957 peruskartasta.

4 VIHTI HIRSIMÄKI

Mjtunnus: 1000036169

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6705839 E 362205 (vanha koordinaattipiste: N 6705717 E 362239)

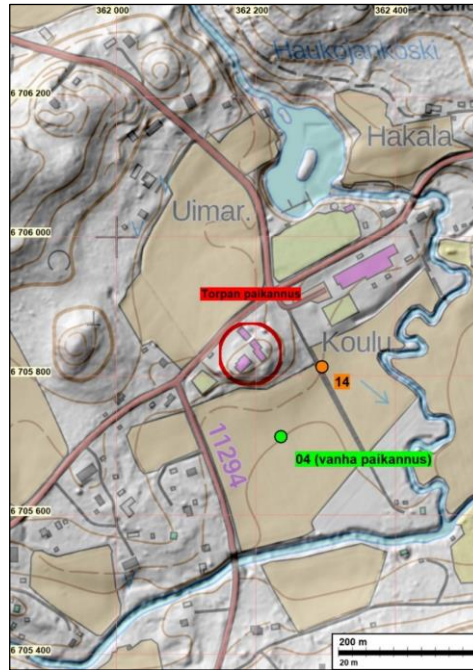
Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 10,9 km itään.

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023: Torpan paikka on ollut aiemmin mahdollinen muinaisjäännös, jonka Ermala on paikantanut V. 1776–1805 laaditun kuninkaankartan perusteella peltoalueen keskelle. Vertaamalla kuninkaankarttaa v. 1805 laadittuun isojakokarttaan (johon torppa on merkitty ja nimetty Lepluchti), torppa paikantuu kuitenkin Muinaisjäännösrekisteriin merkitystä koordinaattipisteestä n. 120 m pohjoiseen olevalle kukkulalle. Torppa on Kirvelän kylän mailla. Muinaisjäännösrekisterin koordinaattipiste on korjattu sekä kohteen status on muutettu muuksi kohteeksi.

V. 1957 peruskartalla sekä nykyisin alue on rakennettua. Merkkejä säilyneestä vanhemmasta torpasta ei havaittu.

Muinaisjäännösrekisteriin merkitty torpan paikka (kartalla vanha paikannus) vihreällä ja korjattu paikka pu-
naisella ympyrällä. Kivikautinen löytöpaikka, raportin kohde 14 Vihti Haukoja oranssilla.

Ylärivillä vasemmalla ote v. 1776–1805
kuninkaankartasta. Oikealla ote v. 1805 iso-
jakokartasta. Torpan paikka punaisella ympyrällä.

Alarivillä ote v. 1957 peruskartasta. Torpan
paikka ympyröity vihreällä.

5 VIHTI KOSKIMÄKI

Mjtunnus: 1000036236

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6705132 E 360919 (aiempi koordinaattipiste: N 6705108 E 360991)

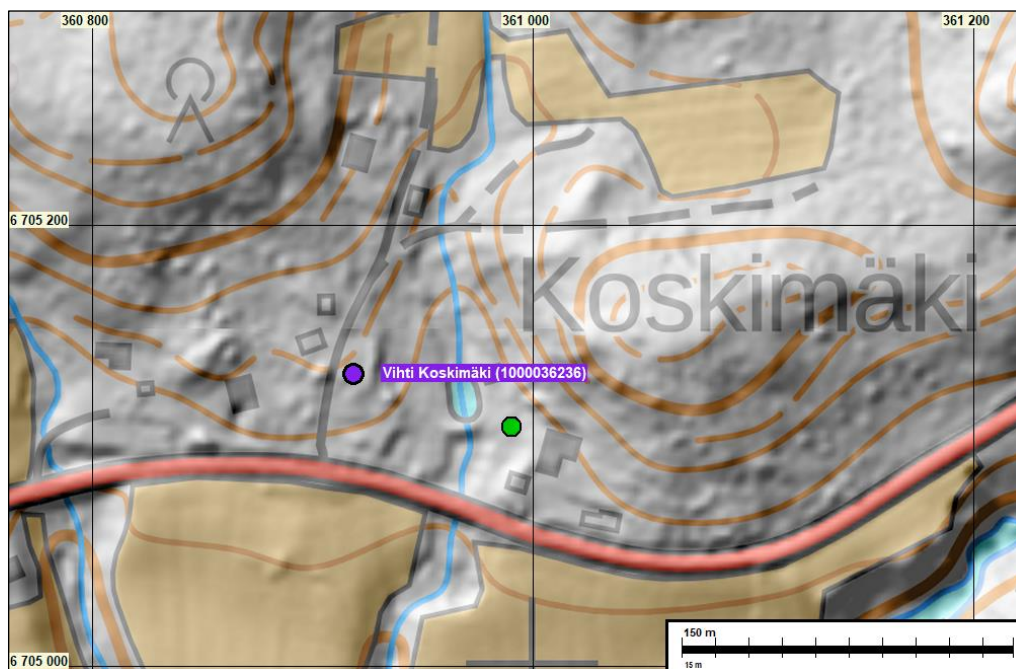
Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,5 km itään Haimoontie 540:ssä tien molemmin puolin.

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023: Torpan paikka on ollut aiemmin mahdollinen muinaisjäännös, jonka Ermala on paikantanut V. 1776–1805 laaditun kuninkaankartan perusteella Haimoontie 525 kohdille. Vertaamalla kuninkaankartan torpan paikkaa v. 1805 isojakokarttaan ja v. 1840 pitäjänkarttaan, torppa paikantuu kartoilla Muinaisjäännösrekisterin pisteestä n. 75 m länteen. Isojakokartalla asutus on nimetty Forsbackaksi ja pitäjän kartalla Forsbackaleniksi. Asutus on karttojen perusteella jatkunut samalla paikalla nykyajalle saakka. Torppa on Korppilan kylän mailla.

Paikalla on kaksi vanhaa hirsirakennusta tien molemmin puolin. Itäisen rakennuksen länsikylkeen on kaiverrettu rakennusvuosi 1781. Kohteen koordinaattipiste korjattiin vanhojen karttojen tutkimuksen perusteella. Status muutettiin muuksi kohteeksi.

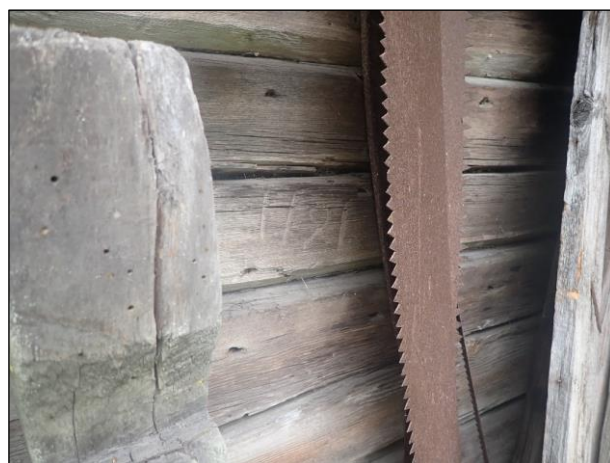
Torpan sijainti violetilla. Muinaisjäännösrekisteriin merkitty torpan koordinaattipiste vihreällä.

Vasemmalla ote v. 1776–1805 kuninkaankartasta ja oikealla v. 1805 tehdystä isojakokartasta. Paikalla on kuninkaankartalla torppa ja isojakokartalla rakennuksia (Forsbacka).

Vasemmalla ote v. 1840 pitäjänkartasta, oikealla v. 1957 peruskartasta. Asutus alueella on näiden karttojen perusteella jatkuvaa.

Vasemmalla. Koskimäen rakennuksia tien vasemmalla ja oikealla puolella. Kuvattu pohjoiseen. **Oikealla.** Tien idänpuoleisen rakennuksen länsikyljessä on mahdollinen rakennusvuosi.

6 VIHTI STENKULLA

Mjtunnus: 1000036235

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäänös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6705073 E 360712 (vanha koordinaattipiste: N 6705108 E 360735)

Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

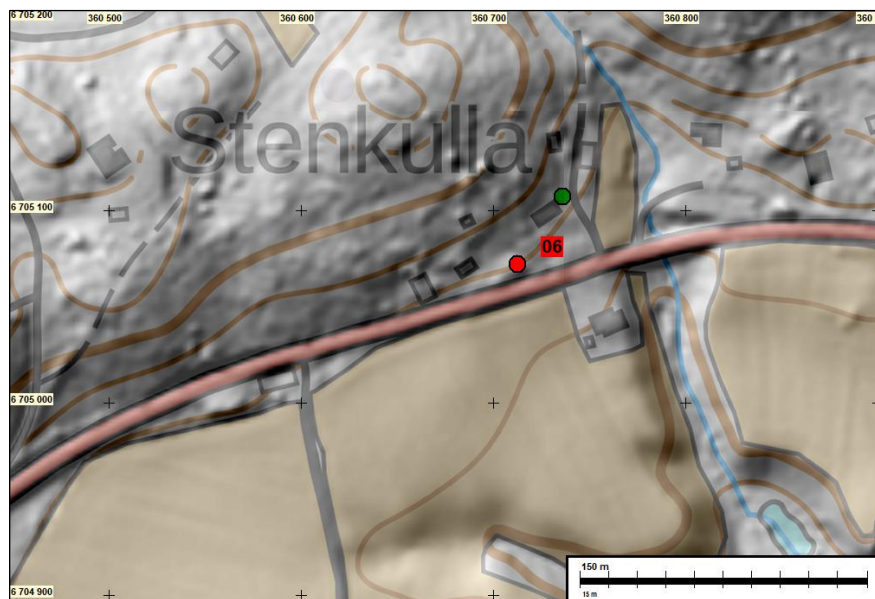
Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,3 km itään Haimoontien varrella Stenkullassa.

Huomiot: *Muinaisjäänösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

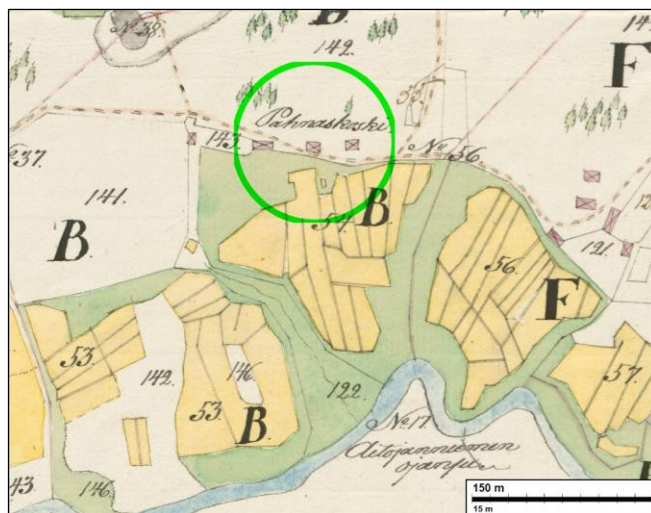
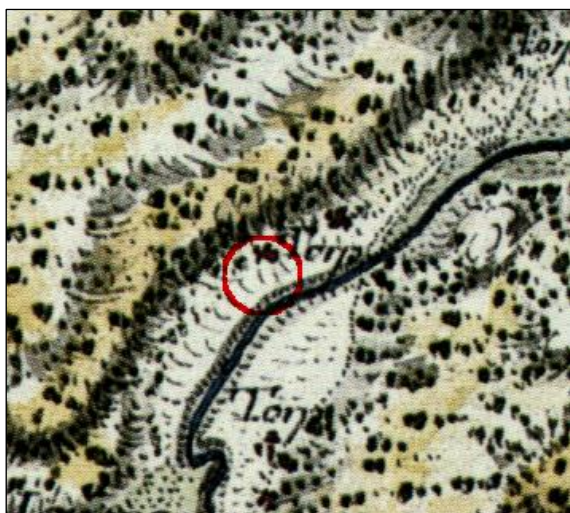
Kuljukka 2023: Noin metri tienpenkasta pohjoiseen on n. 14 m pitkä, tien suuntaisesti kulkeva kivijalka. Kivijalka on pääsääntöisesti betonisekoitetta. Tien penkereessä on tiilenpaloja. Perustus on siis nuori. Se lienee 1957 peruskartalle merkityn itäisimmän talon pohja.

V. 1776–1805 kuninkaankartalle paikalle on merkitty torppa ja vastaavalle paikalle on merkitty rakennuksia v. 1805 isojakokartalle (mahd. Pahmaskoski). Asutusta on samoilla kohdin myös 1900-luvun peruskartoilla. Ei ole tietoa koska asutus on paikalla alkanut ja koska torppa on perustettu. Paikka on ollut asuttuna ja käytössä yhtäjaksoisesti nykyaikaan ja edelleenkin. Torppa on Korppilan kylän mailla.

Muinaisjäänösrekisterin koordinaattipiste sekä kohteen status on muutettu. Aiemmat koordinaatit sijaitsivat kohteesta n. 50 m koilliseen.

Torpan korjattu sijainti punaisella. Muinaisjäänösrekisteriin merkitty koordinaattipiste vihreällä.

Ylärivillä vasemmalla ote v. 1776–1805 kuninkaankartasta ja oikealla v. 1805 isojakokartasta. Kummallekin kartalle on merkitty rakennuksia näille kohdin. Paikan nimi näyttäisi olevan isojaonkartalla Pahmaskoski samalla paikalla.

Alarivillä ote v. 1957 peruskartasta, jossa asutus sijaitsee edelleen samoilla paikoin. Nimi peruskartalla on Rahnaskoski.

Vasemmalla. Stenkullan rakennuksen perustus tien pohjoispuolella, kuvattu pohjoiseen. **Oikealla.** Perustuksen kaakkoiskulma.

8 VIHTI PÄIVÄLÄ

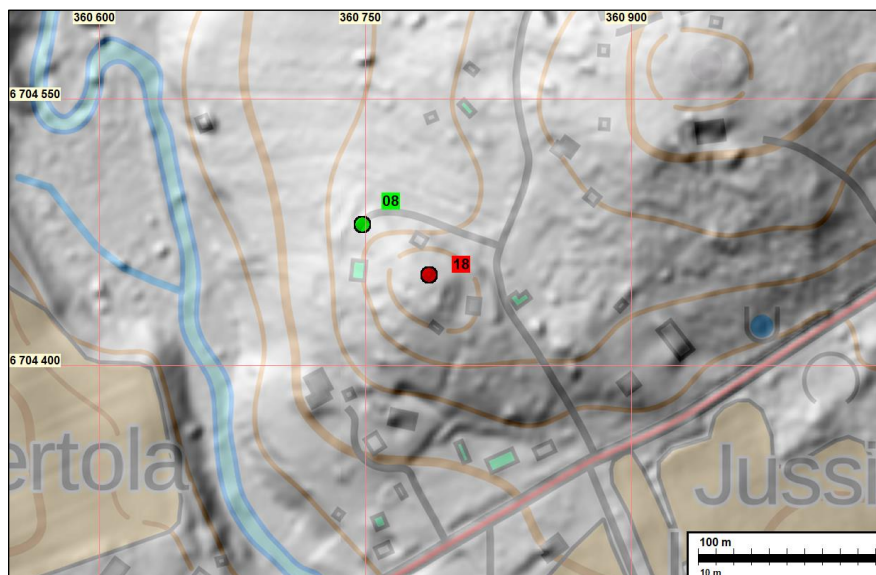
Mjtnunnus: 1000036238
 Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka; torppa

Koordin: N 6704480 E 360753

- Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi
- Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,1 km itään Vanha Mäkiläntie 71:ssä Syrjärinteen kukkulalla.
- Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023: "Ylestalo" torppa näkyy merkittynä v. 1773 ja v. 1794 kartoilla sekä v. 1776–1805 laaditulla Kuninkaankartalla ja v. 1840 pitäjänkartalla. V. 1871 senaatinkartta on epätarkka, eikä siitä voi täysin luotettavasti arvioida mihin torppa sijoittuu, mutta torpan kohdalle on enintään merkittynä ulkorakennus. Vuonna 1948 otetusta ilmakuvasta ja v. 1957 peruskartalta nykypäivään saakka ei torpan alueelle ole merkitty rakennuksia. Vanhojen karttojen perusteella torpan paikka on autioitunut 1800-luvun puolivälin tienoilla. Torppa on Vanhalan kylän mailla.

Torpan paikka paikantuu vanhoilla kartoilla näkyvän pellon kaakkoiskulmaan, muinaisjäännösrekisterissä olevan kohteen koordinaattipisteen kohdalle. Torpan paikannettu piste osuu nimettömälle hiekkatielle, joka näkyy nykyisen maastokartan lisäksi v. 1984 ja 1990 peruskartoilla, ja siitä n. 20 m etelään sijaitsee nykyinen asuinrakennus. Koko torpan paikan alue näyttää muokatulta, sillä se on ollut 1900-luvulta lähtien peltokäytössä, pihamaahana ja hiekkatienä. Tästä johtuen 1700-luvun torpan paikalla ja sen liepeillä tuskin on maan alla säilynyt tunnistettavia ja myöhempään toimintaan sekoittumattomia jälkiä paikan 1800-lukua varhaisemmasta asutuksesta, jonka vuoksi kohteen status muutettiin mahdollisesta muinaisjäännöksestä muuksi kohteeksi.

Kohteen koordinaattipiste vihreällä ympyrällä, punaisella muu kohde 18 Vihti Päivälä 2. Lidar-kuvassa näkyy hyvin vanhoillakin kartoilla näkyvät pellot ja niiden rajat.

Vasemmalla Ylestalo torppa näkyy merkittynä v. 1794 kartalle pellon kulmaan. Oikealla ote vuonna 1776–1805 laaditulta Kuninkaankartalta, jossa torpan paikka punaisen ympyrän sisällä.

Vasemmalla ote vuoden 1954 peruskartalta. Oikealla vuonna 1948 otettu ilmakekuva, jossa näkyy erityisen hyvin samat pellonmuodot kuin v. 1794 kartalla ja pitäjänkartalla. Kartoille on merkitty punaisella myös raportin kohde 18 Päivälä.

Vasemmalla. Torpasta etelään sijaitseva rakennus. Kuvattu torpan paikalta etelään. **Oikealla.** Torpan paikka sijaitsee punaisen auton kohdalla, kuvattu pohjoiseen. Kummassakin kuvassa näkyy, että pihamaata on muokattu ja pengerretty 1700 luvun torpan ympäristössä.

16 VIHTI RAJAMÄKI

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: muu kohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikat: torppa

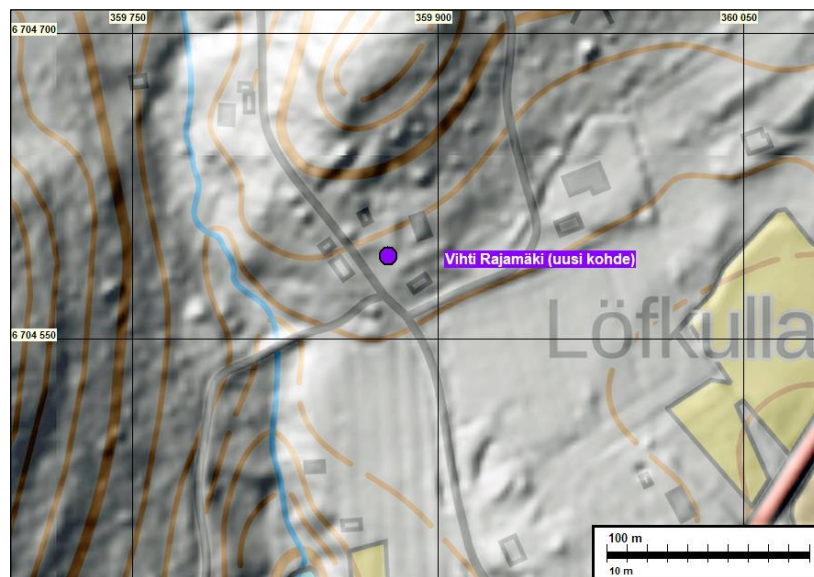
Koordin: N 6704591 E 359874 Z 75 m mpy

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

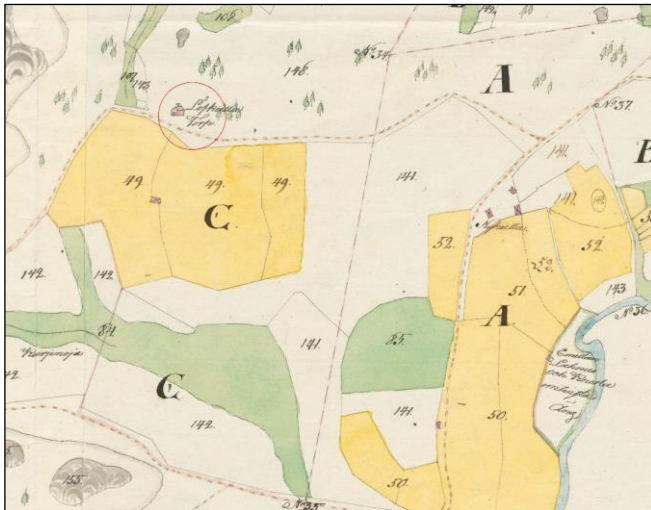
Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 8,3 km koilliseen Rajamäen eteläpuolella Isonki-ventie 18:ssa.

Kuljukka 2023: Torppa on kartta-analyysin perusteella sijainnut nykyisten Isokiventien sekä Kivenkaaren nelihaaraisessa risteyksessä. Vuoden 1805 isojakokartalla paikalla on sijainnut torppa (Löfkulla Torp). V. 1840 pitäjänkartalla kohdalle ei ole merkitty torppaa. Peltokuvio torpan eteläpuolella vastaa kartoilla toisiaan ja pitäjänkartalla on merkintä Löfkulla Torp åkern. Torppa on Korppilan kylän mailla.

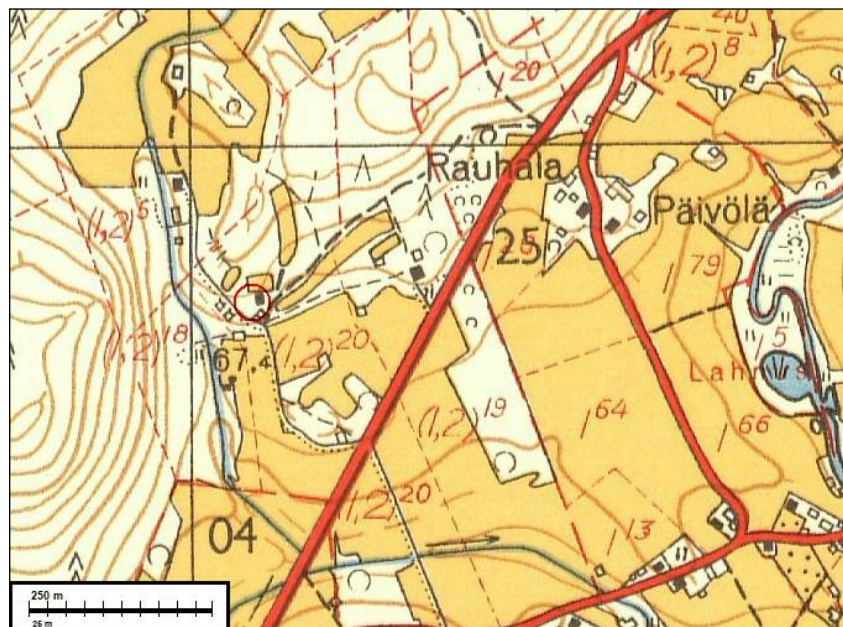
Nykyisin paikalla on hiljattain autioitunut tila, johon kuuluu päärakennus sekä sivurakennuksia. Nykyiset rakennukset sijaitsevat risteyksen ympärillä. Kolme niistä sijaitsee risteyksen koillispuolella, jonne torppa paikannettiin em. vanhojen karttojen perusteella.

Kohteen koordinaattipiste lilalla ympyrällä.

Vasemmalla ote v. 1805 isojakokartasta ja oikealla v. 1840 pitäjänkartasta.

Ote v. 1957 peruskartasta. Torpan paikka ympäröity punaisella.

Vasemmalla. Rajamäen risteyksen koillispuolen tilusta, taustalla hirsirakennus. Oikealla. Tiluksen pohjoispuolella oleva kiviaita.

18 VIHTI PÄIVÄLÄ 2

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: muu kohde
 Ajoitus: nykyaika
 Laji: asuinpaikka

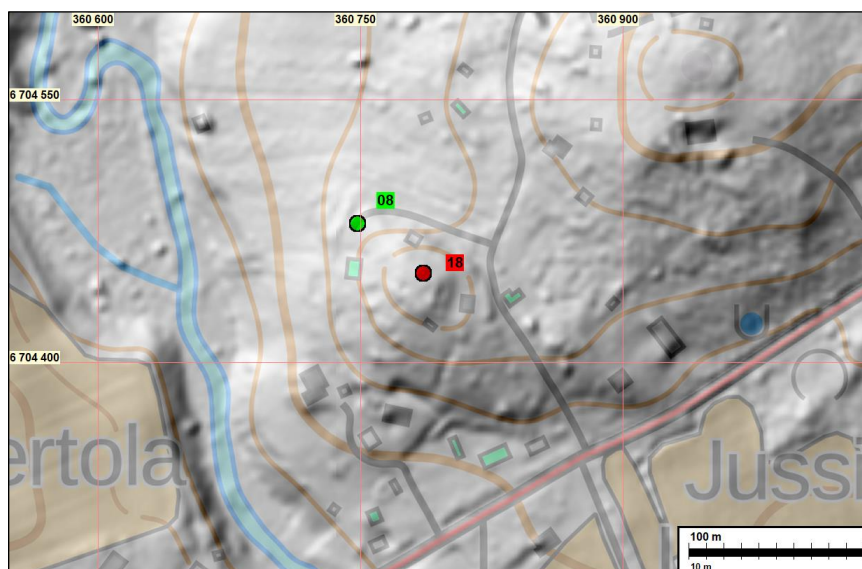
Koordin: N 6704451 E 360786

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,1 km itään Vanha Mäkiläntie 71:ssä Syrjärinteen kukkulalla.

Kuljukka 2023: Syrjärinteen kukkulan laella on rakennuksen kivijalan jäännöksi ja kellarikuoppa. Kivijalka on kooltaan n. 7 x 11 m, kiviperusteet on n. 0.5 m korkeita. Rakennuksen lounaiskulmassa on mahdollinen uuninjäänne ja kaakkoiskulmassa rakenteissa on aukko, kivijalka on joko tuhoutunut tästä kohdista tai kohdalla on ollut oviaukko. Muutama metri torpan jäänteestä etelään on kivistä ladottu kuopparakenne. Isoimmat kivet ovat n. 1 x 1 x 1 m ja pienimmät nyrkin kokoisia. Korkeimmillaan kivivalli kohoaa 1 m korkeuteen maasta. Leveyttä vallirakenteella on 30–50 cm.

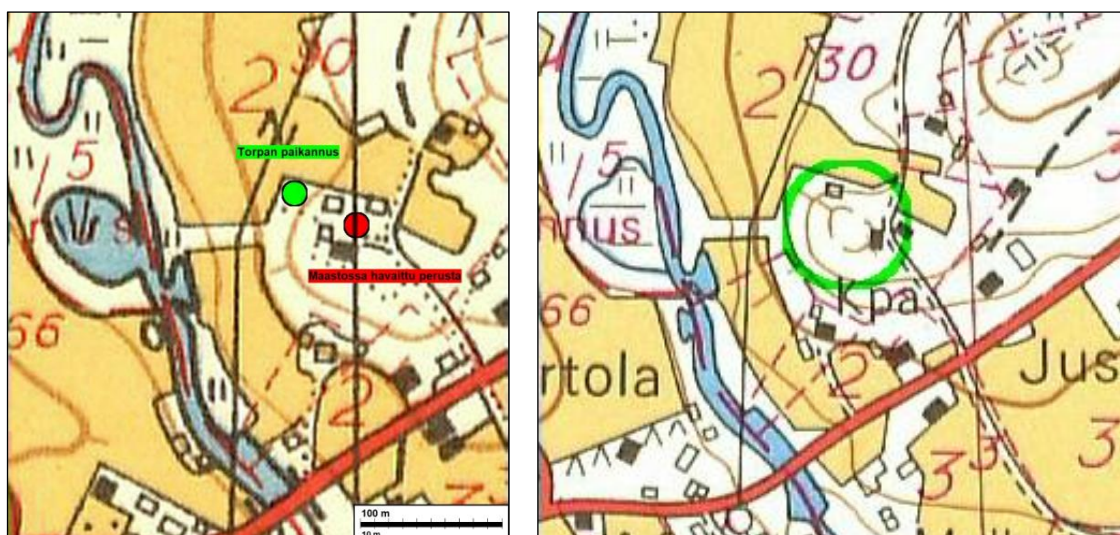
Vanhoilla kartoilla (v. 1974 kartalla, v. 1840 pitäjänkartalla sekä v. 1871 senaatin kartalla) ei ole mäen laelle merkittynä rakennusta. Vuonna 1948 otetussa ilmakuvassa rakennukset näkyvät ensimmäisen kerran, ja ne on merkitty v. 1957 sekä v. 1963 peruskartalle. Vuoden 1972 peruskartalla rakennuksia ei enää ole. Jäänteet ovat karttojen perusteella aikaväliltä 1871–1972.

Moderni asuinpaikka 18 Päivälä 2 punaisella ympyrällä, vihreällä raportin kohde 8 Vihti Päivälä.

Vasemmalla ote v. 1794 kartalta, jossa torpan kaakon puolella ei ole rakennuksia. Oikealla v. 1948 ilmakuva, jossa havainnon kohdalla on ollut isompi rakennus, joka on sittemmin purettu. Jäännös liittyy siihen. Myös ilmakuvassa näkyy v. 1794 kartan aikaiset peltokuviot, jonka kaakkoiskulmassa torppa on sijainnut. Ilmakuvaan merkitty myös vihreällä raportin kohde 8 Vihti Päivälä.

Oikealla ote vuoden 1957 peruskartalta, jossa kukkulan päälle on rakennettu taloja. Vasemmalla ote vuoden 1972 peruskartalta, jossa vuoden 1948 ilmakuvassa ja vuoden 1957 peruskartalla näkyvät rakennukset ovat hävinneet. Vuoden 1957 peruskartalla vihreällä raportin kohde 8 Vihti Päivälä.

Vasemmalla. 1900-luvun rakennuksen perusta. Kuvattu itään. **Oikealla.** Kivistä ladottu kuopparakenne. Kuvattu lounaaseen.

25 HAUKOJANKOSKI 3

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: muu kohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: pato

Koordin: N 6706350 E 362103 Z 52,5 m mpy

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

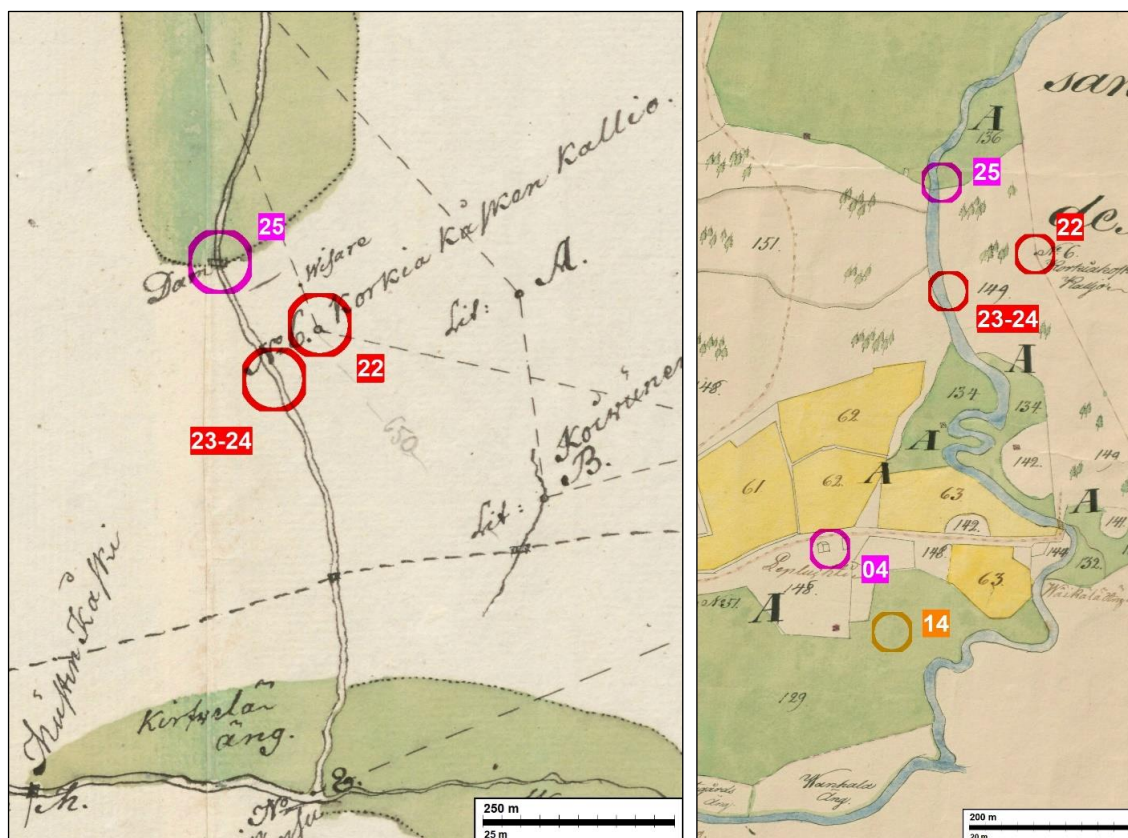
Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta n. 11 km koilliseen Vihdinjoen varrella.

Kuljukka 2023: V. 1773 rajankäyntikartalle on merkitty pato, dam. Samaan patoon viittaa mahdollisesti myös vuoden 1805 isojakokartalla näkyvä viiva samalla kohdin Vihdinjokea niityn eteläreunalla. Vuoden 1840 pitäjänkartalle ja v. 1871 senaatinkartalle patoa ei ole merkitty, eikä sitä näy v. 1920 Kauppilan lohkomiskartoilla tai nuoremmilla peruskartoilla. 1920 tiluskartalla (sivulla 7) padonpaikan pohjoispuolinen peltolohko on nimetty ”tammipelloksi”, joten padonpaikka (eli tammi) on ollut vielä muistona pellon nimessä.

Padon paikka ja sen ympäristö tarkistettiin maastossa, mutta siitä ei saatu mitään havaintoja.

Padon paikka ympäröitynä vihreällä purppuralla. Ote vuoden 1957 peruskartalta. Kiinteät muinaisjäänne-
 set 22 Söderkulla (rajamerkki), 23 Haukojankoski 1 (mylly) sekä 24 Haukojankoski 2 (pato) rajattu kartalle
 punaisella. Muu kohde 25 Haukojankoski 3 (pato) purppuralla.

Vasemmalla ote v. 1773 rajankäyntikartasta, johon Dam on merkitty selkeästi. Oikealla ote v. 1805 isoja-kokartasta, jossa joen yli kulkeva viiva voisi mahdollisesti viitata patoon.

Kiinteät muinaisjäännökset 22 Söderkulla (rajamerkki), 23 Haukojankoski 1 (mylly) sekä 24 Haukojankoski 2 (pato) rajattu kartalle punaisella. Muut kohteet 4 Hirsimäki (torppa) ja 25 Haukojankoski 3 (pato) purppuralla. Kivikautinen löytöpaikka 14 Haukoja vihreällä.

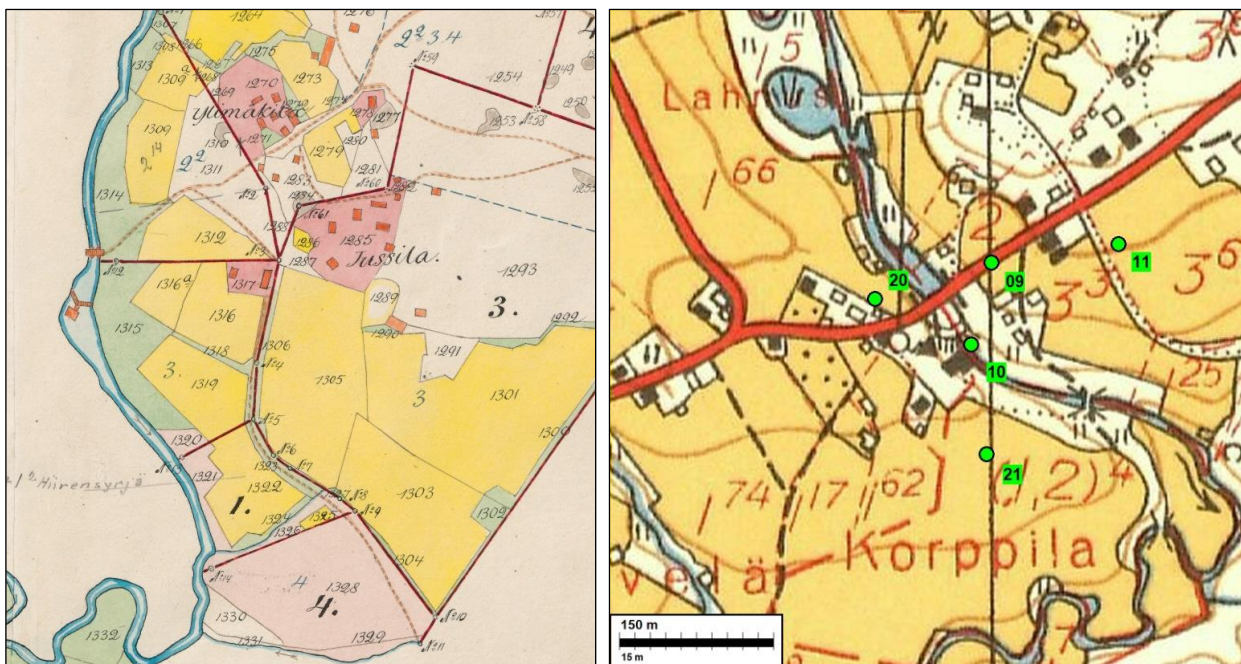
Ote v. 1957 peruskartasta. Kartalla ei näy minkäänlaista merkintää patoa koskien.

Vasemmalla ote v. 1776–1805 kuninkaankartasta, myllyn paikka punaisen ympyrän sisällä. Oikealla ote vuoden 1805 isojaon konseptikartalta, jossa sahan toimiston rakennus on merkitty talona.

Vasemmalla ote v. 1805 isojakokartasta. Sillan länsipuolella on kolme rakennusta ja mylly, joista pohjoisin on Seppälä torp (ei raportin kohde, sillä tätä ei ole merkitty v. 1773 kartalle, joten kyseessä liian nuori torppa arkeologiseksi suojelukohteeksi). Oikealla ote v 1840 pitäjänkartasta, jossa sillan länsipuolella on edelleen kolme torppaa ja joen kohdalle vesimylly. Itäpuolella on vanhemmallakin kartalla oleva Tähkes torp.

Oikealla ote v. 1909 isojaon täydennyskartasta, jossa sillan itäpuolella rakennuksia on enemmän verrattuna vanhempiin karttoihin. Oikealla ote vuoden 1957 peruskartalta.

9 VIHTI HAIMON SAHAN KONTTORI

Mjtunnus: 1000036241
 Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: Sahan konttori (såg skrivare rum, aiemmin asuinpaikat, torppa)

Koordin: N 6704289 E 360761

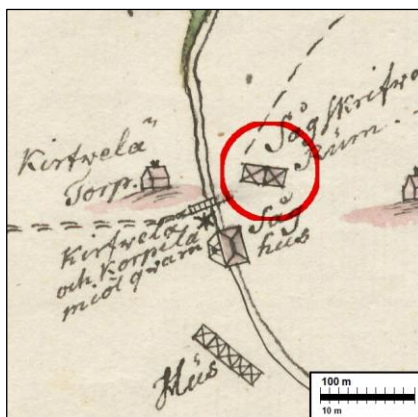
Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,0 km itään

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri:* Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Kuninkaankartasto). HUOM. aiemmin rekisterissä nimellä "Halmo".

Kuljukka 2023: Paikalle on merkitty rakennus v. 1773 kartalle, joka on nimetty sågskrifvlar rum. V.1840 pitäjänkartalla rakennuksen merkintä on epäselvä, mutta samalle kohtaa kuin v. 1773 kartalle on kirjoitettu vastaavasti sågskrifvlar rum. V. 1776–1805 kuninkaankartta on epäselvä, ja siitä pystyy toteamaan ainoastaan, että alueelle on merkitty rykelmä rakennuksia.

Maastotarkastuksessa todettiin, että kohteen sijaintipaikka sekä sen lähiympäristö on täysin rakennettua.

Ote v. 1773 kartasta, sahan konttori punaisella.

Kts. tarkemmat kartat [Haimoon sahan alueen kohteet](#).

Vasemmalla. Kohteen alueella, Haimoon Myllytien eteläpuolella oleva tenniskenttä kuvattuna lounaaseen. **Oikealla.** Nykyaikainen tilakeskus Haimoon Myllytien pohjoispuolella. Kuvattu koilliseen. Kohteen alue on rakennettua.

10 VIHTI VIERTOLA

Mjtunnus: 1000036248

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäänös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: työ- ja valmistuspaikat: vesimyllyt ja saha (aiemmin vesimylly)

Koordin: N 6704197 E 360748

Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 8,9 km itään Haimoon Myllytien ja Levoinkosken risteyksessä.

Huomiot: *Muinaisjäänösrekisteri:* Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023: Vesimylly ja saha (Kirkvelä och Korpila miöl quarn, säg hus) on merkitty v. 1773 kartalle. V. 1805 isojakokartalla ja v. 1840 pitäjänkartalla on sahan symboli merkittynä kartalle. Paikalla on edelleen pystyssä oleva vesimylly, jonka käyttö on loppunut vuonna 1974.

Myllyn ja sahan ympäristö on modernilla ajalla muokattua ja v. 1974 pois käytöstä jäänyt myllyrakennus on nuori ja edelleen suurilta osin hyväkuntoinen. Paikalta ei havaittu vanhempia pato- tai uomarakenteita. Kohteen status muutettiin muuksi kohteeksi.

Ote v. 1773 kartasta, saha punaisella.

Kts. tarkemmat kartat [Haimoon sahan alueen kohteet](#).

Vasemmalla. Haimoon vanha mylly kuvattuna tieltä etelään. **Oikealla.** Haimoon vanhan myllyn edusta. Kuvattu lounaaseen.

11 VIHTI JUSSILA (TÄHKES TORP)

Mjtunnus: 1000036239

Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäänös)

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6704301 E 360860 (aiempi koordinaattipiste: N 6704282 E 361061)

Tutkijat: Thomas Ermala 2019 arkistotutkimus; Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 9,3 km itään.

Huomiot: *Muinaisjäännösrekisteri*: Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa ja sitä ei ole rajattu. Museokartan piste on viitteellinen. (Lähde: Kuninkaankartasto).

Kuljukka 2023: V. 1773 kartalla ja v. 1840 pitäjänkartalla paikalla on torppa. Muinaisjäännösrekisteriin merkitty koordinaattipiste on jossain määrin virheellinen. Torpan sijainti tarkennettiin vanhojen karttojen perusteella. Maastotarkistuksen aikaan alue oli peltoa. Suurin osa peltoa oli auki ja alueella tehtiin pintapoimintaa. Pellon pinnalla ei näkynyt löytöjä tai muita merkkejä torpan paikasta.

Torppa on Vanhalan kylän mailla. Tarkennettu paikannus on tehty vuoden 1773 kartan perusteella, jossa torppa on 310 kyynärää sahasta, eli 183 metriä. Torppa on siis sijainnut Vanerivillan tien idän puoleisen pellon länsireunassa. Pitäjänkartalle suunnitteen samalle kohdalle on merkitty torppa, joten pitäjänkartan kartan piirtäjän tulokinta torpan sijainnista on siis sama kuin tässä. Myöhemmillä kartoilla paikalla ei ole mitään muuta kuin peltoa.

Ote v. 1773 kartasta, torppa punaisella.

Kts. tarkemmat kartat [Haimoon sahan alueen kohteet](#).

Vasemmalla. Jussilan peltoalue, kuvattu kaakkoon. **Oikealla.** Uuden koordinaattipisteen eteläpuoleinen peltoalue, piste on keltaisen rakennuksen kohdalla. Kuvattu pohjoiseen.

20 VIHTI KIRVELÄ (KIRFVELÄ TORP)

Mjtunnus: uusi kohde
 Status: muu kohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N 6704254 E 360666

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 8,9 km koilliseen.

Huomiot: Kuljukka 2023: V. 1773 rajankäyntikartalla alueella on yksi torppa, sittemmin 1805 kartoituksessa niitä on kaksi lisää. Niitä ei inventoinnissa huomioitu 1800 luvun torppina.

V. 1773 kartalla Kirvelän torppa on nimetty Kirfvelä torp. Kohteen paikannus perustuu 1773 karttaan.

Torpan paikka on edelleen asuttua ja siinä sijaitsee Viertolan tila.

Ote v. 1773 kartasta, torppa ympyröity punaisella.
Kts. tarkemmat kartat [Haimoon sahan alueen kohteet](#).

Vasemmalla Viertolan tilakeskus kuvattuna Haimoon Myllytieltä luoteeseen. **Oikealla** Viertolan tilakeskuk-
sen pihaa, kuvattu koilliseen.

21 VIHTI KIRVELÄ 2

Mjtunnus: uusi kohde
Status: mahdollinen muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: rakennus

Koordin: N 6704104 E 360766

Tutkijat: Kuljukka 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Vihdin kirkosta 8,9 km koilliseen.

Huomiot: Kuljukka 2023: V. 1773 kartalla paikalle on merkitty rakennus, "hus", v. 1805 isoja-kokartalla. V. 1840 pitäjänkartalla paikka on autio. Rakennus on piirrettynä pitkä ja kapea, ja se on piirretty samaan tyyliin kuin sahan konttorin rakennus (*såg skrivare rum, raportin kohde 9 Vihti Halmo, 1000036241*). Rakennus on kaksi kertaa sahan "konttoria" pidempi. Mahdollisesti rakennus siis liittyy sahan toimintaan. Rakennus on sijainnut n. 200 kyynärää sahasta etelään eli n. 118.8 m.

Paikka sijaitsee pellolla, joka oli inventoinnin aikaan lähes kokonaisuudessaan viljalla eikä aluetta päästy tarkastamaan.

Kohteen koordinaattipiste perustuu v. 1773 kartalta tehtyyn mittaukseen.

V. 1773 rajankäyntikartta, rakennus punaisella.

Kts. tarkemmat kartat [Haimoon sahan alueen kohteet](#).

Vasemmalla peltoalueen pohjoiskulma, takana tilakeskus. Kuvattu länteen. **Oikealla** Pellon pohjoisreunaa, kuvattu kaakkoon.